Ազգ
Azg armenian daily
11 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1995, ՇԱԲԱԹ # 25 (779)

Ընտրություններ. ՀՌԱԿ-ը պարզում է իր տեսակետը

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության փետրվարի 10-ի արտահերթ նիստում, որը նվիրված էր ընտրությունների մասին օրենքի նախագծի քննարկմանը, ընդունվեց առաջիկա խորհրդարանական ընտրությունների մասին ՀՌԱԿ համադրույթը (կոնցեպցիան), որը նախապես ներկայացվել էր ԳԽ-ում:

Նկատվում է ՀՀ Գերագույն խորհրդի լիազորությունների ժամկետը: Այդ մասին հինգ տարվա գործունեության ընթացքում չընդունվեց ընտրությունների մասին նոր օրենքը: Մնում է հույս, որ ԳԽ-ն, գոնե մինչեւ առաջիկա Ազգային ժողովի պատգամավորների ընտրությունների սկսվելը, համապատասխան փոփոխություններ կկատարի գործող սահմանադրության ընտրությունների մասին նորմերում եւ այդ հիման վրա կընդունի ընտրությունների մասին օրենք հաշվի առնելով ժողովրդավարության, բազմակուսակցության եւ քաղաքական բազմակարծության պահանջները:

Տես ➤ էջ 2

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Վերջապես ճանաչեն եւ հակամարտության կողմ համարվում

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

Մեր թղթակից, Մոսկվա. Ինչպես հայտնի դարձավ լավատեղյակ աղբյուրներից, Մոսկվայում շարունակվող ադրբեջանա-ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը նվիրված եռակողմ բանակցությունների ընթացքում ադրբեջանական պատվիրակությունը կրկին պնդում է, որ Հայաստանը հակամարտության կողմ է, ուստի ստորագրողներ պետք է ճանաչվեն կամ Հայաստանն ու Ադրբեջանը, կամ էլ Հայաստանը, Ադրբեջանը եւ Ղարաբաղի հայկական ու ադրբեջանական համայնքները: ԼՂՀ քաղաքական փորձագետներն այն կարծիքին են հայտնում, որ նման դեպքում բանակցություններին պետք է մասնակցեն նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի ռուսական, հունական, ուկրաինական եւ ազգային այլ փոքրամասնությունների ներկայացուցիչները, ինչպես նաեւ Բաքվի, Գյանջայի, Սումգայիթի եւ Ադրբեջանի մյուս վայրերից տեղահանված հայության պատվիրակությունները: Դիտորդները համոզված են, որ բարձրացնելով ադրբեջանական համայնքի ներկայացուցիչների՝ բանակցություններին մասնակցելու անհրաժեշտության հարցը, ադրբեջանական կողմը բացահայտորեն պատրաստվում է տապալել բանակցային գործընթացը: Այդ է վկայում անցյալում անցկացված բանակցությունների դառը փորձը, երբ պաշտոնական Բաքուն, խելամիտ հակափաստարկներ չգտնելով, անհեթեթ պահանջներ էր ներկայացնում ինչպես միջնորդներին, այնպես էլ ղարաբաղյան կողմին: Փոխարենը Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի պատվիրակությունները պահանջում են հիմք ընդունել ԵԱՀԿ փաստաթղթերը, որոնց համաձայն հակամարտության կողմեր են համարվում նրանք, ովքեր ստորագրել են հրադադարի համաձայնագիրը, այսինքն՝ Լեռնային Ղարաբաղը, Հայաստանը եւ Ադրբեջանը:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի մասնակցությանը զինված հակամարտությանը, ապա ղարաբաղյան կողմը մի անգամ եւս նշում է, որ ԼՂՀ զինված ուժերը 98 տոկոսով կազմավորված են հանրապետության բնակիչներից, եւ միայն զինծառայողների 2 տոկոսը հայաստանաբնակ արցախցի կամավորներ են, որոնք մասնակցել են կռիվներին իրենց հարազատներին եւ ծերունիներին պաշտպանելու նպատակով:

ԱԼՄԱԹԻ. ԶԱԳԱԹԱԺՈՂՈՎ

Վ. Չեռնոմիրդին. Ղարաբաղի հարցը Ադրբեջանի ներքին խնդիրը չէ

Ալմաթիում ստորագրվեց 3 փաստաթուղթ

ԱՐԱՄ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Հատուկ թղթակից, Ալմաթի

ԱՊՀ գագաթաժողովը, որն այսօր ավարտվեց Ղազախստանի մայրաքաղաք Ալմաթիում, խոստովանք կարելի է համարել հաջողված: Այդպիսի գնահատական տվեց երեկ լրագրողների համար հրավիրված մամուլի ասուլիսում Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը: Գագաթաժողովի օրակարգում ներկայացված հարցերը քննարկվել են երկու փակ նիստերում՝ քաղաքական եւ տնտեսական: Քաղաքական հարցերը քննարկեցին նախագահների հանդիպման ընթացքում, որն անցավ փակ դռների հետեւում, իսկ տնտեսականը՝ վարչապետների հանդիպման ժամանակ: Ու թեեւ նախագահ Նազարբաեւը նշեց, թե այս հանդիպումը եւս մեկ քայլ է ինտեգրացման ուղղությամբ, սակայն անհաջող էր այն առումով, որ տնտեսական համակարգին վերաբերող 13 փաստաթղթերից ստորագրվեց միայն երեքը: Դրանք են «Ռազմական համագործակցության հիմնական ուղղությունները», «Կոլեկտիվ անվտանգության վերաբերյալ հռչակագիրը», «Ռազմական համագործակցության ընդհանուր կոնցեպցիան»:

Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի ասելով, հիմնական պատճառն այն է, որ ԱՊՀ անդամ երկրների օրենքներում կան կետեր, որոնք հակասում են միասնական անվտանգության համակարգի ընդհանուր գաղափարին: ԱՊՀ պետությունների զորքերի կողմից արտաքին սահմանների պաշտպանության կոնցեպցիան, քննարկելուց հետո, ուղարկվել է վերամշակման: Այդ հարցում դեմ են արտահայտվել Ադրբեջանը, Ուկրաինան եւ Թուրքմենստանը: Պետությունների ղեկավարները քննարկեցին նաեւ Տաջիկստանում տիրող իրադրության հարցը, ինչպես նաեւ լսեցին Էդուարդ Շեւարդնաձեի հաղորդումը Աբխազիայում տիրող իրավիճակի մասին:

Քննարկվեց նաեւ մաքսային համագործակցության մասին նախնական համաձայնագիրը, որը տեխնիկական պատճառներով ուժի մեջ կմտնի 4 ամիս անց: Հայտնի է, որ արդեն իսկ նման համագործակցության պայմանագիր է գործում Բելառուսի, Ղազախստանի եւ Ռուսաստանի միջեւ:

Հետաքրքիր է նաեւ մամուլի ասուլիսում ադրբեջանցի լրագրողներից մեկի տված այն հարցը, թե ինչպես է Ռուսաստանի վարչապետը պատկերացնում միասնական պաշտպանության համակարգը, եւ ինչպիսի հավասարություն կարելի է անցկացնել Ղարաբաղի եւ Չեչնիայի պատերազմների միջեւ: Վարչապետ Չեռնոմիրդինը պատասխանեց, թե այս հարցում համեմատելու եզրեր չեն կարող լինել, քանի որ Չեչնիայի խնդիրը Ռուսաստանի ներքին գործն է, իսկ Ղարաբաղի խնդիրը Ադրբեջանի ներքին գործը չէ: «Հայաստանը եւ Ադրբեջանը իրար մեջ պետք է պարզեն», շարունակեց ՌԴ վարչապետը, «իսկ մեր գործը ոչ թե Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ սահմանի, այլ նախկին Խ. Միության սահմանների պահպանությունն է»: Հայտնի դարձավ նաեւ, որ ռազմական համագործակցության մասին մյուս համաձայնագրերը կքննարկվեն մայիսի 26-ին Մինսկում նախատեսվող ԱՊՀ երկրների ղեկավարների գագաթաժողովում:

Տեր-Պետրոսյան-Ալիեւ հանդիպում

Փետրվարի լույս 10-ի գիշերը Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւի միջնորդությամբ տեղի ունեցավ Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների հանդիպումը, որի ժամանակ, ըստ տեղեկությունների, ներկա էր նաեւ Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Հանդիպումից հետո Հեյդար Ալիեւն ու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը պատասխանեցին լրագրողների հարցերին: «Ես վստահ եմ, որ ԵԱՀԿ-ի խմբի ներսում եւ նոր բանաձեւով Մոսկվայում սկսված բանակցությունների նոր փուլը մեզ բոլորիս կտանի խաղաղության կերտմանը», ասաց Հայաստանի նախագահը: Ալիեւը նույնպես վստահություն է հայտնել, որ հակամարտության երկու կողմերի գագաթնաժողովային բարի կամքը առաջխաղացման երաշխիք է քաղաքական մեծ համաձայնագրի ստորագրման ճանապարհին: Նա նշել է, որ Բուդապեշտի գագաթաժողովից հետո դրական փոփոխություններ են կատարվում: «Ես համոզված եմ, որ Ադրբեջանը ցանկանում է դուրս գալ պատերազմական վիճակից, ցանկանում է հաստատուն խաղաղություն, ցանկանում է Հայաստանի հետ բարի դրացիական հարաբերություններ ստեղծել, ձգտում է հակամարտության վերացմանը», ասաց Ալիեւը: Նուրսուլթան Նազարբաեւը պատրաստակամություն է հայտնել Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի նախագահների հետ միասին, իրեն կայունության երաշխավոր անել, հանձին գալ Լեռնային Ղարաբաղում Ադրբեջանի կողմից Լեռնային Ղարաբաղին ընդունելի կարգավիճակ ներկայացնելու փոխարեն ՄԱԿ-ի եւ ԵԱՀԿ-ի սկզբունքների հիման վրա ադրբեջանական պետության տարածքային ամբողջականությունը պահպանելու պայմանով:

ՆՏ

ՏԱՍՏԱՌՈՍ

Պավել Գրաչովը արտասահմանում ոչ մի հաշիվ չունի

«Ես պաշտոնապես հայտարարում եմ, որ ոչ արտասահմանում, ոչ էլ Ռուսաստանում ես չունեմ ոչ տարադրամային, ոչ էլ պարզապես դրամական հաշիվներ»: Այս մասին փետրվարի 10-ին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին տված հարցազրույցի ժամանակ հայտարարել է Ռուսաստանի պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովը, որը Ալմաթիում մասնակցում է ԱՊՀ երկրների պետությունների եւ կառավարությունների ղեկավարների հանդիպմանը: «Ես ինձ թույլ կտամ կասկած անել, բայց լուրջ կասկած. եթե ինչ-որ մեկը գտնի իմ հաշիվը՝ ցանկացած հաշիվ, ապա ես իմ խնայողությունների 80 տոկոսը կտամ այդ մարդուն», ասել է Պ. Գրաչովը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Կապույտ սաղավարտների հեռանալը պատերազմի կհանգեցնի

Եթե «երկնագույն սաղավարտները» հեռանան Խորվաթիայից, ամենայն հավանականությամբ, պատերազմ կլինի, հինգշաբթի երեկոյան հայտարարել է ինքնահռչակ սերբական Կրաինայի նախագահ Միլան Մարտիչը: «Խնդիրն այն է, որ միջազգային հանրությունը մեր հարցը դիտարկում է որպես Խորվաթիայի ներքին գործ, իսկ մեզ ապստամբներ է համարում», ասել է նա: Սակայն, ըստ նրա, իր երկիրը կարող է ակնկալել Հարավսլավիայի բանակի եւ բոսնիացի սերբերի օգնությունը, հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՄԱՐՏՈՒՆԻ

Զինված հարձակում ԳԽ պատգամավորի վրա

ՏԱՃԱՏ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Փետրվարի 9-ին 17:30-18:00-ի սահմաններում Մարտունու շրջանի ՀՀՇ շրջանային խորհրդի անդամ Արտո Մուշեղյանը (Պապո մականունով) զինված հարձակում է կատարել շրջխորհրդի նախագահ, ՀՀ ԳԽ պատգամավոր Հենրիկ Սահակյանի ծառայողական բնակարանի վրա, կոտրելով լուսամուտների ապակիները եւ կռվի մեջ մտնելով հարեւան տների բնակիչների հետ: Ենթադրվում է, որ Արտո Մուշեղյանը դիմել է փախուստի: Այս մասին հայտնեց շրջխորհրդի նախագահի եղբայր, նույնպես ԳԽ պատգամավոր, առողջապահության եւ սոցիալական հարցերի մշտական հանձնաժողովի անդամ Ալբերտ Սահակյանը: Կատարվածը որակելով որպես ահաբեկչություն, ԳԽ պատգամավորը նշեց, թե այդ մասին տեղյակ է պահել ՀՀ գլխավոր դատախազին, ԳԽ նախագահի առաջին տեղակալ Արա Սահակյանին, շրջանային ներքին գործերի բաժնին: Իսկ շրջանային դատախազության կողմից արդեն հարուցվել է քրեական գործ: Ալբերտ Սահակյանը նշեց նաեւ, որ մինչ այդ շրջխորհրդի նախագահի դեմ պայքար տարվել է նաեւ բարոյական ճնշումների ձեւով:

Մասնավորապես, դեռ անցած տարի «Հայք» թերթը գրել է, որ նոր կոմունիստ նախագահի ընտրությամբ ոչինչ չի փոխվել շրջանում: Իսկ 1994 թվականի դեկտեմբերի 6-ի համարում «Հայքը» տպագրել է Մարտունու ՀՀՇ շրջանային խորհրդի հայտարարությունը, որտեղ նշվում է, թե «օգտվելով քաղաքական պայքարի եւ իրավական համակարգի թուլացած բարոյական ձեւերից ու միջոցներից, ՀՀՇ Մարտունու շրջխորհուրդը աշխատորեն հետեւելու է շրջանի սոցիալ-տնտեսական դրության տարվող աշխատանքներին եւ հասարակությանն է ներկայացնելու նկատվող թերությունները ու օրինականությունները»: Ըստ երեւույթին, ՀՀՇ շրջանային գործիչների համար հրազենի օգտագործումը մտնում է «բոլշեւիկյան ձեւերի» մեջ: Ինչ վերաբերում է Սահակյան եղբայրներին, ապա նրանց եւ նախկին շրջխորհրդի նախագահ Լաշա Գալստյանի գործունեությունը եւ այնպես կոչված «մաֆիայի» պայքարին «Ազգն» անդրադարձել է անցած տարվա հրապարակումներից մեկում:

Հիշեցնենք միայն, որ ԳԽ կողմից Լաշա Գալստյանին անվստահության հայտնելուց հետո 1993 թ. օգոստոսի 12-ին Մարտունու շրջխորհրդի նախագահ ընտրվեց Հենրիկ Սահակյանը:

ՉԵՉՆԻԱ

Սերգեյ Շախրայ. «Դուդաեւի ճակատագիրը Դուդաեւից է կախված»

Գրոզնիի բնակիչների դուրս մղում դեպի հանրապետության հարավ, վերահսկողության հաստատում Գրոզնու նկատմամբ, Չեչնիայի ազատագրված տարածքում տնտեսական գործունեության վերականգնում եւ ընտրությունների նախապատրաստման սկիզբ. այսպես է բնութագրել իրադարձությունների հետագա զարգացումը Չեչնիայում Ռուսաստանի կառավարության փոխվարչապետ Սերգեյ Շախրայը:

Հինգշաբթի օրը նույն անունով գլխավոր խմբագիրների ակումբում, նա ասել է, որ Չեչնիայում համահանրապետական ընտրություններին կնախորդեն շրջաններում տարածքային ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները:

Պատասխանելով լրագրողների հարցերին՝ Սերգեյ Շախրայը նկատել է, որ Չեչնիայի լեռնային շրջանները, իր կարծիքով, չեն կարող պարտիզանական պատերազմի օջախ դառնալ: Նա նաեւ վստահություն է հայտնել, որ մոտ ժամանակներս պաշտպանության նախարարության ստորաբաժանումները դուրս կբերվեն Գրոզնուց, իսկ ներքին զորքերը կզբաղվեն քաղաքի վարչական եւ պարետային տեղամասերի բաժանմամբ: «Դա օրերի հարց է», նկատել է Սերգեյ Շախրայը:

Դուդաեւի հետագա ճակատագիրը, Սերգեյ Շախրայի կարծիքով, կախված է հենց իրենից Դուդաեւից: Վերջինս պետք է գիտակցի, որ եթե իր անվտանգության երաշխիքը մի գնահատի է հանձնել Չեչնիայի բնակչության շրջանում, ապա հնարավոր է զարգացնել այդ անհերքելի դիմադրությունը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ընտրություններ. ՀՌԱԿ-ը պարզում է իր տեսակետը

Հաշվի առնելով ժողովրդավարական ընտրական օրենքի ընդունման բախտորոշ նշանակությունը մեր ազգային պետականության կայացման եւ իրավական պետության կառուցման գործում, ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունը մշակել է այդ օրենքի մի նախագիծ, որի հիմքում ընկած է ստորեւ ներկայացվող ժողովրդավարական ընտրությունների ռամկավար ազատական համադրույթը:

ՀՌԱԿ-ը ելնում է այն իրողությունից, որ նոր օրենքի ընդունման ձախողումը կարող է հանգեցնել այն բանին, որ առաջիկա ընտրություններն անցկացվեն նախկին օրենքի հիման վրա, որի հետեւանքով նորընտիր խորհրդարանը իր գործունեությունում հազիվ թե լինի ավելի արդյունավետ, քան ներկա ԳԽ-ն էր: Ներկայումս ընտրությունների մասին նոր օրենքի նախագծերի քննարկումները ԳԽ-ի նստաշրջանում թաղված են քաղաքական շահարկումների հորձանուտում: Ակնհայտ է, որ որոշ ուժերի նպատակը ոչ թե ժողովրդավարական բովանդակության եւ հնարավոր զանգվածային կեղծիքները կանխարգելող ընտրական օրենքի ընդունումն է, այլ այնպիսի օրենքի վավերացումը, որը կապահովեր իրենց վերընտրվելը: Կառավարող վերնախավն էլ, իր հերթին, ցանկանում է ունենալ իր իշխանությունը եւս 5 տարով երաշխավորող ընտրական օրենք: Մասնավորապես սրվել են վեճերը ընդունվելիք օրենքում մեծամասնական (մաժորիտար) եւ համամասնական (բազմակուսակցական) ընտրական համակարգերի համատեղման հարցի շուրջ: Մինչդեռ, ժամանակակից առաջատար ժողովրդավարական երկրների փորձը ցույց է տալիս, որ երբ հավասար պայմաններ են ապահովվում պատգամավորական բոլոր թեկնածուների առաջադրման ու ընտրության համար, մասնավորապես, երբ տեղական բարձրաստիճան պաշտոնյաներին արգելվում է առաջադրվել եւ ընտրվել իրենց պաշտոնական լիազորությունների իրականացման տարածքներից, ապա վերանում է ընտրական այդ համակարգերի տարբերությունների շուրջը ծագող վեճերի սրությունը եւ հնարավոր է դառնում համաձայնություն ձեռք բերել այդ համակարգերի համատեղման խնդրում: Անտեսված է նաեւ այն կարեւոր հանգամանքը, որ համամասնական (բազմակուսակցական) ընտրական համակարգը, ի տարբերություն մեծամասնականի (մաժորիտարի), լավագույն պայմաններ է ապահովում ընտրությունների ժամանակ լիակատար կամահայտության՝ ընտրողների ձայները լիովին բաշխվում են կուսակցական ցուցակներով ընտրված պատգամավորների միջեւ: Մինչդեռ մեծամասնական (մաժորիտար) ընտրական համակարգը, ներկայումս առաջարկվող հարաբերական մեծամասնության տարբերակով, իր մեջ պարունակում է ընտրողների մեծ մասի ձայների եւ ապագա օրենսդիր մարմնի ներկայացուցչական բնույթի կորստի իրական վտանգ: Արդյունքում ժողովրդի համապետական կամքն արտահայտելու ունակ օրենսդիր մարմնի փոխարեն հանրապետությանը կպարտադրվի տեղական իշխանավորներից եւ խորհրդարանային աշխատանքի անընդունակ անձանցից կազմված մի մարմին:

Հանրապետությունում ժողովրդավարական կարգերի հաստատման ներկա փուլում, երբ նոր է ձեւավորվում նրա բազմակուսակցական քաղաքական համակարգը, համամասնական (բազմակուսակցական) ընտրությունների արգելքը կամ դրանց էական սահմանափակումը հղի է նախկին միակուսակցական համակարգը վերականգնելու իրական վտանգով: Կասկածից վեր է, որ առանց բազմակուսակցական ընտրությունների չի կարող լինել բազմակուսակցական ժողովրդավարական քաղաքական համակարգ: Ժողովրդավարական ընտրությունների ռամկավար ազատական համադրույթի հիմքում ընկած է հենց այս գաղափարի հստակ գիտակցումը:

Մեծամասնական (մաժորիտար) եւ համամասնական (բազմակուսակցական) ընտրական համակարգերի համատեղման անխախտելի պայմանը դրանց հավասար կարգավիճակների ապահովումն է՝ այդ համակարգերով անհատապես եւ կուսակցական ցուցակներով ընտրված պատգամավորների քանակները պետք է լինեն հավասար: Ապագա օրենսդիր մարմինը, եթե ունենալու է 100 պատգամավոր, ապա նրանցից 50-ը պետք է ընտրվի մեծամասնական, 50-ը՝ համամասնական համակարգով, քանի որ նման համատեղման դեպքում յուրաքանչյուր ընտրող ձեռք է բերում երկու ձայնի իրավունք, որոնցից մեկը տալիս է անհատական թեկնածուին, մյուսը՝ կուսակցական ցուցակին: Այս հավասարությունը խախտվելու դեպքում՝ պատգամավորների մի մասը կընտրվի ընտրողների, ասենք, 50 հազար, մյուս մասը՝ 15 հազար ձայներով, այսինքն, տարբեր կլինեն մի կողմից պատգամավորական մանդատի եւ մյուս կողմից, ընտրական քվոտայի կշիռները, որն անթույլատրելի է:

Ստեղծված փակուղուց դուրս գալու եւ ժողովրդավարական ու հնարավոր զանգվածային կեղծիքները բացառող ընտրական օրենք ընդունելու նպատակով, ՀՌԱԿ-ը կարեւորում է, որ նրանում ամրագրվեն հետեւյալ հիմնադրույթները.

1. Ժողովրդավարական եւ ազատ ընտրությունների կազմակերպման ու անցկացման համար անհրաժեշտ է կազմավորել երկու ինքնուրույն եւ իրարից անկախ հանձնաժողովների համակարգեր.

ա) կենտրոնական, տարածքային եւ տեղամասային ընտրական հանձնաժողովները, որոնց խնդիրն է կազմակերպել եւ անցկացնել ընտրությունները,

բ) ընտրությունների վրա վերահսկող համապետական հանձնաժողով՝ իր տեղական օղակներով, որը ազատ լինելով ընտրությունները կազմակերպելու եւ անցկացնելու պարտականություններից, վերահսկողություն կիրականացնի բոլոր ընտրական գործառույթների նկատմամբ՝ սկսած ընտրողների ցուցակները կազմելուց, մինչեւ քվեարկության ընթացքը եւ ընտրությունների արդյունքների ամփոփումն ու իրավաբանական հաստատումը: Հենց այս հանձնաժողովը պետք է օժտված լինի ընտրությունների օրինականության վերաբերյալ բոլոր դիմումներն ու բողոքները քննելու, վիճահարույց հարցերը լուծելու, ընտրված պատգամավորների մանդատները վավեր ճանաչելու եւ, օրենքով սահմանված դեպքում, ընտրության արդյունքները բեկանելու կամ այլ, պատճառով ընտրված թեկնածուին ընտրված ճանաչելու լիազորություններով: Բազմակուսակցական լինելու պարագան առանձնապես կարեւոր է հենց այս հանձնաժողովի ու նրա տեղական կառույցների համար:

2. Պատգամավորական թեկնածուների համար առաջադրվելու եւ ընտրվելու հավասար պայմաններ ապահովելու նպատակով, անհրաժեշտ է արգելել տեղական իշխանությունների բարձրաստիճան ներկայացուցիչներին՝ տեղերում ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչներին, շրջանային եւ քաղաքային խորհուրդների գործկոմների նախագահներին, նրանց տեղակալներին, վարչությունների եւ բաժինների ղեկավարներին, ոստիկանապետերին, զինվորական կոմիսարներին, դատախազներին, դատավորներին, հարկային տեսուչներին եւ այլն, պատգամավորական թեկնածուներ առաջադրվելու եւ ընտրվելու այն տարածքներից, որոնցում նրանք պաշտոնավարում են:

3. Սահմանել այն պաշտոնների ցանկը, որոնք անհամատեղելի են պատգամավորական մանդատի հետ. դրանք զբաղեցնող, անձերի պատգամավոր ընտրվելու դեպքում, անմիջապես կորցնում են իրենց նախկին պաշտոնները:

4. Սահմանել մասնավոր ձեռնարկատիրության ոլորտի այն տեսակները, որոնք անհամատեղելի են պատգամավորական մանդատի հետ եւ պատգամավոր ընտրված անձն անմիջապես զրկվում է դրանցով զբաղվելու իրավունքից:

5. Սահմանել ընտրարշավի ժամանակ պատգամավորական թեկնածուի կողմից կատարվելիք ծախսերի գումարի առավելագույն չափը եւ այլն, որի գերազանցման դեպքում պատգամավորի ընտրությունը ճանաչել անվավեր:

6. Սահմանել, որ պատգամավորական թեկնածուները եւ նրանց լիազոր ներկայացուցիչներն իրավունք ունեն ներկա գտնվել ընտրական հանձնաժողովների նիստերին, նրանց կողմից իրականացվող միջոցառումներին եւ անմիջականորեն վերահսկել ընտրությունների նախապատրաստման եւ անցկացման բոլոր գործառույթները:

7. Սահմանել, որ պատգամավորական թեկնածուների, նրանց լիազոր ներկայացուցիչների եւ տվյալ ընտրական տեղամասի յուրաքանչյուր ընտրողի բողոքներն ընտրությունների եւ մասնավորապես քվեարկության ժամանակ տեղ գտած օրինականության խախտումների վերաբերյալ, պարտադիր կարգով մտցվում են տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի արձանագրության մեջ եւ ներկայացվում տարածքային (օկրուգային) հանձնաժողովին:

8. Սահմանել, որ քվեարկությունը կատարվում է հատուկ նմուշի եւ կնքված ծրարների միջոցով, որոնց հաշվարկումը իրականացվում է առանձին՝ անկախ քվեաթերթիկների հաշվարկից: Ընտրողն ընտրական տեղամաս ներկայանալուց եւ իր ինքնությունը հաստատելուց հետո, նախ ստորագրությամբ ստանում է ընտրական ծրարը, ապա մեկ այլ սեղանից, նույն կարգով՝ քվեաթերթիկը եւ մտնում քվեախցիկ, որտեղ քվեարկելուց հետո քվեաթերթիկը դնում է ծրարի մեջ եւ խցիկից դուրս է գալիս փակ ծրարով: Նա փակ ծրարը ցույց է տալիս քվեատուփի մոտ գտնվող տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի անդամին եւ գցում քվեատուփի մեջ: Քվեատուփը բացելուց հետո նախ կատարվում է փակ ծրարների հաշվարկը եւ արձանագրվում, որից հետո ստորեւ նկարագրվող կարգով բացվում են ծրարները եւ կատարվում է քվեաթերթիկների հաշվարկը: Քվեատուփում առանց ծրարի հայտնաբերված քվեաթերթիկները համարվում են անվավեր: Նույն ծրարում օրենքով սահմանված քանակով ավելի քվեաթերթիկներ հայտնաբերվելու դեպքում, բոլորը համարվում են անվավեր:

Ծրարների եւ քվեաթերթիկների հաշվարկը կատարվում է հրապարակայնորեն, տվյալ տեղամասի ընտրողների, պատգամավորական թեկնածուների եւ նրանց ներկայացուցիչների հսկողությամբ: Ծրարները բացում եւ քվեաթերթիկների հաշվարկը տեղամասային հանձնաժողովի անդամների եւ ներկա գտնվող մյուս անձանց հսկողության ներքո կատարում են ընտրողների ներկայացուցիչները. յուրաքանչյուր սեղանի մոտ հրավիրվում է 4 ընտրող, մեկը բացում է ծրարը, հանում քվեաթերթիկները եւ առանց կարդալու հանձնում մյուսին, վերջինս կարդում է քվեաթերթիկների վրա թողնված թեկնածուի անուն, ազգանուն եւ կուսակցության անվանումը: Երրորդ եւ չորրորդ հաշվիչներն առանձին-առանձին արձանագրում են: Վերջում հանձնաժողովի անդամները հաշվիչների հետ միասին կազմում են վերջնական արձանագրությունը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Բագրատ Ասատրյան. «Ամերիկյան մասնավոր ներդրողները պատրաստ են գալ Հայաստան»

Փետրվարի 10-ին ՀՀ կառավարության անդամները հանդիպում ունեցան Երեւան ժամանած ԱՄՆ բարձրաստիճան պատվիրակության հետ, որը գլխավորում է հատուկ հանձնարարությունների գծով դեսպան, ԱՊՀ երկրներին ԱՄՆ օգնության կոորդինատոր Թոմաս Սայմոնսը: Հանդիպման ընդմիջմանը ՀՀ ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին տված հարցազրույցում նշեց, որ բանակցությունների ընթացքում կնախանշվեն հումանիտար եւ տեխնիկական օգնության հիմնական ուղղությունները եւ հիմք կստեղծվեն փոխադարձ ներդրումների խրախուսման համար: Նախարարի խոսքերով, ակնկալվում է որոշակի օգնություն եւ ֆինանսավորում վճարային հաշվեկշռի դեֆիցիտի ծածկման համար, որը կօգնի ավելի սահուն իրացնելու բարեփոխումների ռազմավարությունը: Կարեւոր առաջին քայլեր արտասահմանյան, մասնավորապես ամերիկյան ներդրողներին Հայաստան ներգրավելու ուղղությամբ: Լ. Բարխուդարյանը ընդգծեց, որ սա մի նոր էտապ է, երբ ավելի կարեւորվում են տնտեսության աշխատանքը, փոխադարձ տնտեսական կապերը, ներդրումները եւ դրանց խրախուսումը: «Ու պատահական չէ, նշեց նախարարը, որ ամերիկյան պատվիրակության մեջ կան շատ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ ամերիկյան Ներարտբանկից, Օտարերկրյա մասնավոր ներդրումների կորպորացիայից, որոնք կոչված են խրախուսելու կապիտալի արտահանումը ԱՄՆ-ից, ստեղծելու անհրաժեշտ պայմաններ այլ երկրներում աշխատող գործարարների համար, ինչպես նաեւ երաշխավորել մասնավոր ներդրումները ոչ կոմերցիոն ռիսկից»: ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ Բագրատ Ասատրյանը զրույցի ընթացքում նույնպես կարեւորեց ամերիկյան մասնավոր սեկտորի մասնակցությունը Հայաստանի տնտեսության համար եւ շեշտեց, որ բանակցությունների ընթացքում պարզվեց, որ ամերիկյան մասնավոր ներդրողները պատրաստ են եւ ցանկանում են գալ Հայաստան: Այսօր պատվիրակությունը բանակցություններ կվարի պետնախարարների, հանրապետության գրեթե բոլոր նախարարների եւ պատասխանատու աշխատողների հետ:

ԼՏ

Զ. Բալայանը 100000 դրամ հոնորարը փոխանցեց «Արարատ» հիմնադրամին

Երեկ «Ազգի» խմբագրատանը, օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը եւ խմբագիր Հասմիկ Գասպարյանը հանդիսավոր պայմաններում շնորհավորելով Զորի Բալայանի ծննդյան 60-ամյակը, նրան հանձնեցին օրաթերթում տպագրված «Հարազատ հողի վերեւն անցնում են իմ արտի միջով» հոդվածի ողջ հոնորարը 100 հազար դրամ: Զորի Բալայանի հետ խմբագրատուն էին եկել «Արարատ» ավիաընկերության փոխտնօրեն Ստեփան Օհանյանը, ուղղաթիռների էսկադրիլիայի հրամանատարի տեղակալ Ռաֆիկ Մեհրաբյանը, Ղարաբաղում զոհված օդաչուների այրիներ Արմինե Հարությունյանը, Սեդա Մարդոյանը եւ նրանց զավակները:

Ստեփան Օհանյանի նախաձեռնությամբ 1990-ին ստեղծվել է զոհված օդաչուների ընտանիքներին օժանդակող «Արարատ» բարեգործական հիմնադրամ, որին էլ Զորի Բալայանը փոխանցեց իր ստացած հոնորարը: Խմբագրատանը ներկա ՀՌԱԿ վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանը հավաստեց, որ շուտով կուսակցական շրջանակն էլ այդ հիմնադրամին իր նպաստը կբերի:

Ռ. Միրզախանյանի հանդիպումը կանանց խորհրդի նախագահների հետ

Հայաստանում գործող կանանց հասարակական կազմակերպությունների համանախագահների խորհուրդը հանդիպումներ է ունեցել Հայաստանի հանրապետական կուսակցության, Ազգային ժողովրդավարական միության, Քրիստոնեադեմոկրատական միության, Սահմանադրական իրավունք միության եւ ԱԻՄԿ-ի ներկայացուցիչների հետ: Հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են նրանց դիրքորոշումները կայանալիք ընտրությունների եւ նրանցում կանանց դերի եւ խնդիրների լուծման վերաբերյալ: Այս հանդիպումների շրջանակներում, փետրվարի 10-ին, Հայ օգնության միության գրասենյակում կայացավ կանանց կազմակերպությունների խորհրդի համանախագահների հանդիպումը ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանի հետ: Հանդիպման ընթացքում Ռուբեն Միրզախանյանը շարադրեց ՀՌԱԿ-ի տեսակետներն ու դիրքորոշումները ներքաղաքական իրավիճակի ու առաջիկա խորհրդարանական ընտրությունների մասին:

ԼՏ

■ ***Գյումրիում ստեղծվեց Ազգային ժողովրդավարական միության քաղաքային կազմակերպություն:*** *Տեղի ունեցած հիմնադիր կոնֆերանսում ներկազմակերպական հարցերից բացի՝ քննարկվեցին նաեւ հանրապետությունում ու քաղաքում տիրող քաղաքական, ապա տնտեսական իրավիճակին վերաբերող խնդիրներ: Ընտրվեց ԱԺՄ քաղաքային վարչություն: Վարչության նախագահ ընտրվեց լրագրող Վահան Թումասյանը: Համապատասխան փաստաթղթեր են ներկայացվել Գյումրիի քաղխորհուրդ՝ ԱԺՄ տեղական կազմակերպությունը գրանցելու համար:*

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան 2 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱՍՄԻԿ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՒԷԼ ՂՈՒԼԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայութիւն «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՇՐՋԱՆ ԱՊՀ

Դեռ 1994 թ. ամառվանից արծարծվում է Մերձդնեստրում 14-րդ ռուսական բանակի ներկայության հարցը: Արդեն մի քանի տարի է, ինչ Մերձդնեստրի ճգնաժամը զբաղեցնում է ինչպես Ռուսաստանում, այնպես էլ Մերձդնեստրում բազմաթիվ քաղաքական գործիչների մտքերը: Սկսվել է Մերձդնեստրից 14-րդ բանակի դուրսբերումը, չսպասելով Պետդումայում դուրսբերման համաձայնագրի վավերացմանը:

Թեեւ պայմանավորվածության գոյությունն ունի երեք տարում բանակի դուրսբերման շուրջը, բոլոր փաստերը վկայում են այն բանի օգտին, որ կողմերից ոչ մեկի «համբերությունը» չի բավականացնի: Մոլդովան որպես Մերձդնեստրից ռուսական բանակի դուրսբերման շուտափույթ ավարտմամբ շահագրգիռ կողմ, օգկավարության հետ, որոնցից մանրամասն մշակեն հանրապետության տարածքից 14-րդ բանակի դուրսբերման պայմանները:

Ինչ վերաբերում է փաստական իրավիճակին, մինչեւ օրս Ռուսաստանում 14-րդ բանակի զինծառայողներին ոչ ոք նույնիսկ բնակմակերեսի հույսեր չի տվել: Մոլդովայի ղեկավարությունը մինչեւ օրս դեռ «մտածում է» Մերձդնեստրից 14-րդ բանակի դուրսբերման ուղղման դիմաց փոխհատուցելու շուրջը: Մինչդեռ հարկ է նշել, որ թեեւ Մոլդովայում ստեղծվել է խիստ լարված ներքաղաքական իրադրություն: Եւ երբ Մերձդնեստրի ու Մոլդովայի հակամարտության շրջանում Ռուսաստանի ու Մոլդովայի ղեկավարների ջանքերով հաջողվել է ժամանակավոր զինադադար հաստատել, ապա Մոլդովայի ներքին կյանքում քաղաքական րենց նախընտրական պայքարում հրաժարվել են հանրապետության մյուս քաղաքական ուժերի հետ կոալիցիա կազմելուց:

Հանրապետության կոմկուսի խոսնակ Վլադիմիր Վորոնինը հայտարարել է. «Մոլդովայի կոմունիստները ժողովրդին պաշտպանում են գործազրկությունից, տեսունեցվածքի կորուստից եւ լիակատար կաթվածալուծումից»:

Նա նաեւ ասել է, որ «խորհրդարանը պետք է անհապաղ ընդունի օրենք Մոլդովայում յուրաքանչյուր մարդու ազատ ինքնագիտակցման իրավունքի պահպանման մասին»:

Սոցիալական կողմերից բացի, Մոլդովայի կոմկուսի մերողների զինանոցում կան նաեւ քաղաքական միջոցներ: Այսպես, Մերձդնեստրի անկախությամբ կոմունիստները արտահայտվել են միանշանակ կերպով.

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Գեներալ Լեբեդ. 14-րդ բանակը կայունության միակ երաշխիք

տագործում է ճնշման բոլոր միջոցները, այդ թվում նաեւ միջազգայինները: Մերձդնեստրի ղեկավարությունը Իգոր Սմիրնովի գլխավորությամբ դեմ է 14-րդ բանակի դուրսբերմանը, դա համարելով շրջանի կայուն իրավիճակի պահակ:

Այս բոլոր իրադարձություններում առանձնահատուկ տեղ է գրավում 14-րդ բանակի հրամանատար գեներալ լեյտենանտ Ալեքսանդր Լեբեդի անձը: Այսպես, նրա կարծիքով, «այն տարածքից, որտեղ Մոլդովայի օրենքները չեն գործում, 14-րդ բանակի մնացորդների դուրսբերման առնչվող խոսակցությունները նույնն են, ինչ ուրիշի տնից կահույքի դուրսբերումը»:

Գեներալ լեյտենանտ Ալեքսանդր Լեբեդին անմիանշանակ կերպով են ընդունում ինչպես Ռուսաստանի քաղաքական շրջանակներում, այնպես էլ Մոլդովայում: Ինքը գեներալ լեյտենանտը քանիցս հավաստել է, որ Մերձդնեստրում իր բանակի ներկայությունը այդ շրջանի կայունության միակ երաշխիքն է: Մոլդովայի ղեկավարությունն այս ամբողջ ժամանակամիջոցում դիմում էր հիմնականում միջազգային կազմակերպությունների օգնությանը, քանզի անընդհատ կասկածում էր, որ Դուման կամ անչափ կձգձգի 14-րդ բանակի դուրսբերման վերաբերյալ ստորագրված ռուս-մոլդովական համաձայնագրի վավերացումը, կամ էլ այն բնավ չի վավերացնի:

Մինչդեռ, ռուս դիվանագետները Ռուսաստանի պատվիրակության ղեկավար Վլադիմիր Կիտաեւի գլխավորությամբ շատ հաճախ հանդիպումներ են ունենում Մոլդովայի ղեկրերը խիստ բորբոքված են: Հենց այս տարի Մոլդովայում պետք է անցկացվեն անկախության հռչակումից հետո առաջին խորհրդարանային ընտրությունները: Եւ, իհարկե, Մերձդնեստրի կարգավիճակի հարցը հանրապետության քաղաքական մի շարք ուժերի կողմից կօգտագործվի որպես խաղաքարտ:

Արդեն անցել են այն ժամանակները, երբ Մոլդովայում քննարկվում էին Ռումինիայի հետ վերամիավորվելու հարցը: Հիմա արդեն Մոլդովայի քաղաքական խմբերը իրենց նախընտրական պայքարի անկյունաքարն են դարձնում երկրի ազգային անկախության գաղափարը: Ծավալվում է շատ դաժան նախընտրական պայքար: Չեչնիայի իրադարձությունները ուժեղ չափով անդրադարձան նաեւ Մոլդովայի վրա: Ռուսական առածն ասում է. «Վատ օրինակը վարակիչ է»: Այս տեսանկյունից տրամաբանական է ենթադրել, որ Մերձդնեստրից 14-րդ բանակի շուտափույթ դուրսբերմանն ուղղված Մոլդովայի ղեկավարության ջանքերը բացատրվում են նրանով, որ դրանից հետո նա մտադիր է «անհանգստ» Մերձդնեստրի հետ վարվել այնպես, ինչպես Ռուսաստանի ղեկավարությունը Չեչնիայի հետ: Ի դեպ, Վրաստանում արդեն նման դիրքորոշում է նկատվում Աբխազիայի հանդեպ: Մենք այդ մասին արդեն գրել ենք:

Հանրապետությունում մեծ է կոմկուսի ազդեցությունը: Օգտվելով բնակչության աղետալի վիճակից, որը խորանում է 1994 թ. ամռանը պատահած հեղեղման հետեւանքով, այսօր Մոլդովայի կոմունիստները ի«Մերձդնեստրը Մոլդովայի անբաժանելի մասն է»: Բայց ընդհանուր առմամբ կոմկուսը ջանում է ընտրողների ուշադրությունը չբեւեռել Մերձդնեստրի խնդրի վրա:

Այս ամենից կարելի է մեկ հետեւություն անել. «Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների տարածքում գրեթե բոլոր հակամարտությունների կետերը հազարավոր թելերով կապված են Ռուսաստանի հետ, որն իրավամբ համարվում է ԽՍՀՄ-ի հիմնական ու միակ ժառանգորդը: Այս բոլոր «թեժ» կետերի պահարկված բնույթը հետխորհրդային տարածքում ճնշման տեսանկյունից անչափ հարմար զործիք է Ռուսաստանի ղեկավարության ձեռքին: Պատահական չէ նաեւ այն, որ անցյալ տարի հենց Ռուսաստանի Դաշնության իրական օգնության ձեռք մեկնեց Մոլդովային դարձնելով հավերժական պարտապան: Ինչ վերաբերում է Մոլդովային Արեւմուտքի օգնությանը, մինչեւ օրս, բացի Մոլդովայից 14-րդ բանակի դուրսբերմանը հետեւող դիտորդների գործողությունից, մյուս բոլոր խոստումները մնում են թղթի վրա:

Կարծում ենք, որ 1995 թ. սպասվելիք կայանալիք խորհրդարանային ընտրությունները պարզություն կմտցնեն հանրապետության ղեկավարության առջեւ ծառացած բոլոր խնդիրների լուծման մեջ: Եւ նայելով ընտրությունների արդյունքներին, հնարավոր կլինի դատել այն մասին, թե թվարկված խնդիրներից որ մեկը ինչպես կլուծվի: Կապրենք, կտեսնենք:

ՌՈՋԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Պատմագիտության թեկնածու

ԲԱՔՈՒ

Նավթի արդյունահանումն Ադրբեջանում նվազում է

«Երբ այս տարի չհաջողվի Ադրբեջանում առժամանակ դադարեցնել նավթի արդյունահանման նվազման տեմպերը, ապա 1996 թ. սպասված կլինենք նավթ ներմուծել: Այս բնագավառում դրությունը բարելավելու համար անհրաժեշտ են խոշոր նյութական եւ ֆինանսական միջոցներ», Մեկի մեջլիսի նիստում հայտարարել է Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության փոխնախագահ Սայլով Իբրահիմովը: Նրա խոսքերով, պետական նավթային ընկերությունը նախատեսում է այս տարի արդյունահանել 9,1 մլն տոննա նավթ եւ 5 մլրդ 600 մլն խմ գազ, որը հնարավորության կտա պետական բյուջե մտցնել շուրջ 500-550 մլրդ մանաթ: Իբրահիմովն ասել է, որ 1994 թ. նախատեսված 10 մլն տոննայի փոխարեն արդյունահանվել է 9,4 մլն տոննա նավթ, իսկ 6 մլրդ խմ-ի փոխարեն 5,6 մլրդ խմ գազ: Դրա արդյունքում բյուջե ներմուծվեց 458 մլրդ մանաթ: Միաժամանակ նավթային ընկերությունը պետությանը պարտք է մնացել 124 մլրդ մանաթ: Փոխնախագահի կարծիքով, անհրաժեշտ է պարբերաբար բարձրացնել հում նավթի գինը՝ հասցնելով այն արժեզրկման մակարդակին: Անհրաժեշտ է նաեւ «Ազերիգազ» պետական ընկերության եւ հանրապետության վառելիքանավթային ընկերությունների պետական կամիտեի պարտքերը մարել բյուջեի հաշվին:

Իբրահիմովի խոսքերով, որոնցից նավթային ընկերությունը վճարի 1994 թ. դեկտեմբերի աշխատավարձերը, անհրաժեշտ է, որոնցից ստանա 8 մլրդ մանաթի վարկ: Նավթային ընկերության հիմնախնդիրները մասամբ լուծելու համար իենն առաջարկել է հանրապետության տարադրամային միասնական հիմնադրամից դրամական միջոցներ ստանալու հնարավորություն ընձեռել ընկերությանը, քանի որ հիմնադրամին է փոխանցվում ընկերության տարադրամային եկամուտների զգալի մասը:

«Ազերիգազ» պետական ընկերության նախագահ Տարիել Հուսեյնովն իր հերթին նշել է, որ պարտություններ կան սպառողների կողմից իր ղեկավարած ընկերությանը պարտքերի մարման առումով, եւ տեղեկացրել է, որ «Ազերիգազի» դեբիտորական պարտքը կազմում է 50 մլրդ, իսկ վարկատուական պարտքը 45-47 մլրդ մանաթ: ԵՏ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Գեներալ Կոլեսնիկով. «Ռուսական զորքերը Չեչնիայում ոչնչացրել են 6,5 հազար զինյալ»

ՄՈՍԿՎԱ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանի Դաշնության զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, գեներալ գնդապետ Միխայիլ Կոլեսնիկովը հինգշաբթի օրը կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարել է, թե դաշնակցային զորքերը Չեչնիայում ոչնչացրել են 6,5 հազար չեչեն զինյալ՝ կորցնելով ընդամենը 1000 զինծառայող: Նա նաեւ տեղեկացրել է, որ մարտական գործողությունների արդյունքում ոչնչացվել են նաեւ 64 տանկ, 5 ուղղաթիռ, 108 հրանոթ եւ ականանետ: Կոլեսնիկովը նշել է, որ Դուդաեւի զինյալների կազմակերպված դիմադրությունը հիմնականում ճնշված է, իսկ ռուսական զորքերի վրա գրոհելու առանձին փորձերը մասնավոր բնույթ են կրում:

Գլխավոր շտաբի պետը նաեւ ավելացրել է, որ մարտական գործողություններ իրականացնելուն զուգահեռ ռուս զինծառայողները եռանդուն շփումներ են ունենում տեղացի ազգաբնակչության, տարեցների եւ հոգեւորականության ներկայացուցիչների հետ: «Նմանօրինակ շփումների արդյունքում որոշ բնակավայրեր դաշնակցային զորքերին հավաստիացրել են, որ գրոհայիններին չեն թողնի մտնել իրենց տարածքը», ասել է գեներալը: Ըստ նրա, զինվորականներն իրենց հերթին պարտավորվել են չգրավել այդ բնակավայրերը, այլ շրջանցել դրանք:

Կոլեսնիկովի խոսքերով, այսօրվա դրությամբ ռուսական զորքերը կորցրել են 1000 մարդ: Հատուկ հանձնաժողովը զբաղված է Չեչնիայում զոհված յուրաքանչյուր զինծառայողի ինքնությունը պարզելով:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վրաստանի արտաքին պարտքը կազմում է 1 մլրդ դոլլար

ԹԲԻԼԻՍԻ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Իբերիա» գործակալության տվյալների համաձայն, 1992 թ. Եւրամիությունը Վրաստանին հատկացրել է 70 մլն, 1993 թ.՝ 40 մլն էկյու վարկ: 1994 թ., որպես մարդասիրական օգնություն, Վրաստանը ԱՄՆ-ից ստացել է 405 հազար տոննա հացահատիկ, Գերմանիայից՝ 20 հազար տոննա ալյուր եւ 20 հազար տոննա շաքար, Ճապոնիայից՝ 5 հազար տոննա նավթ: Որոշ տվյալների համաձայն, Վրաստանի ներկայիս պարտքը կազմում է 1 մլրդ դոլլար: Մոտավորապես նույնքան է կազմում 1992-94թթ. Վրաստանի ստացած մարդասիրական օգնության արժեքը:

Դումա. հարցեր Գորբաչովին, Խասբուլատովին եւ Շախռայինկովին

ՄՈՍԿՎԱ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ-ԻՆՖ-ՊՐԵՍ: Միխայիլ Գորբաչովը, Ռուսլան Խասբուլատովը եւ Եվգենի Շապոշնիկովը Պետդումա ներկայանալու հրավերներ են ստացել: Ինչպես հայտնեց Չեչնիայում ճգնաժամային իրադրության ծագման հանգամանքների հետաքննության հանձնաժողովի ղեկավար Ստանիսլավ Գովորուխինը, փետրվարի 21-ի խորհրդարանային ունկնդրումների ժամանակ նրանք պետք է պատասխանեն հանձնաժողովի անդամների մի շարք հարցերի:

Լատվիա. Փոքր, բայց մարտունակ բանակ

Լատվիայի պաշտպանության նախարար Յանիս Տրապանսը պաշտոնապես ի կատարումն է ընդունել իր երկրի անհատական ծրագիրը ՆԱՏՕ-ի «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ընդհանուր ծրագրի շրջանակներում: Այն համատեղ մշակվել է Լատվիայի եւ ՆԱՏՕ-ի փորձագետների կողմից: Լատվիան 11-րդ երկիրն է, որն ընդունել է անհատական ծրագիրը: Գործակցության ծրագրին արդեն միացել են Արեւելյան եւ Կենտրոնական Եւրոպայի, նախկին ԽՍՀՄ-ի ընդամենը 34 պետություն: Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, չորեքշաբթի օրը ելույթ ունենալով անհատական ծրագրի ընդունման արարողության ժամանակ, Յա. Տրապանսը ասել է, որ Լատվիան Լիտվայի եւ Էստոնիայի հետ համագործակցելով, դասական տեղում ստեղծում է «փոքր, բայց մարտունակ» բանակ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԷՍՏՈՆԻԱ

Կրկին ոտնահարվում են ռուսների իրավունքները

ՏԱԼԼԻՆՆ, 9 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՌԻԱ ՄՆԱՐՔ: Գործազուրկների սոցիալական պաշտպանության մասին վերջերս Էստոնիայում ընդունված օրենքը տարածվում է միայն երկրի քաղաքացիների եւ մշտական բնակիչների վրա, ասաց Նարվայի աշխատունակության կենտրոնի նախագահ Վլադիմիր Ալեքսեեւը: Բայց Էստոնիայի ռուսների բացարձակ մեծամասնությունը, նույնիսկ այստեղ ծնված կամ տասնյակ տարիներ ապրող մարդիկ օտարերկրյա քաղաքացիների մասին օրենքի համաձայն կարող են միայն ժամանակավոր բնակության իրավունք ստանալ, ուստի չեն կարող աշխատանքի բորսայի ծառայություններ ակնկալել գործազուրկ դառնալու դեպքում: Ընդսմին, Ալեքսեեւի խոսքերով, գրեթե բոլոր ռուսները հարկ են վճարում գործազուրկների օգնության հանրապետական հիմնադրամին:

«Էստոնիայի իշխանությունները ձեռնարկեցին երկրից ռուսների արտամղման եւս մեկ փորձ», ասում է արհմիութենական ղեկավարը:

ՈՒՖԱ

Ավտոբուս գրաված ահաբեկիչները վնասազերծվեցին

ՈՒՖԱ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԻՄԱՊՐԵՍ ԲԱՇԻՆՖՈՐՄ ՄՆԱՐՔ: Փետրվարի 9-ին Ուֆայում տեղական ժամանակով ժամը 11:15-ին երկու երիտասարդ անծանոթ, սպառնալով պայթեցնել իրենց շեն ռումբը, քաղաքային օդանավակայանի մերձակա հրապարակում պատանդ են վերցրել «Իկարուս» տիպի 42 ուղեւորներով մի ավտոբուս, որը մեկնելու էր Պրիբելսկ բնակավայր: Երիտասարդ ահաբեկիչները պահանջել են 5 մլն դոլլար, ավտոմատներ, ТТ տիպի ատրճանակներ, գիշերային տեսողության սարքեր, նռնակներ, դանակներ, հեռադիտակ, ինչպես նաեւ մի բեռնատար ինքնաթիռ՝ Սիրիա թռչելու համար: Պահանջված զենքի մի մասի հետ պատանդներից 15-ի փոխանակման ժամանակ հրավարտի մարմինների աշխատակիցներին հաջողվեց վնասազերծել հանցագործներին: Ինչպես հետագայում պարզվեց, նրանք Ուֆայի նավթարդյունաբերական տեխնիկումի ուսանողներ էին: Հանցագործներից, որոնցից մեկը 16, իսկ մյուսը 15 տարեկան է, առգրավվել է մի հրթիռանետ եւ պայթուցիչ սարք:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՍՓՅՈՒՌՔ-ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Առաջին ծանոթությունն ու շփումները հաստատվել էին դեռևս 1993-ի աշնանը, երբ Հայաստանի մշակութային և երիտասարդական կազմակերպությունների հանդիպելու և ծանոթանալու նպատակով Երևան էին այցելել Նուբար Քեչիշյանը, Կարո Հովասյանը (Վալանս) և օրիորդ Անին (Անվերս): Այցելուները առիթ էին ունեցել մոտիկից ծանոթանալու Թեքեյան մշակութային միության, Արմենական արհական շարժման և Ռամկավար ազատական կուսակցության «Արմենական» ուսանողական ակումբի գործունեությանը, նպատակներին և ծրագրերին:

Հաջորդ, ավելի գործնական այցելությունը տեղի ունեցավ 1994 թվականի նոյեմբերին, երբ Երևանում գումարվում էր Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության 78-րդ համաժողովը: Այդ օրերին տեղի ունեցան գործնական բնույթի մի շարք հանդիպումներ, որոնց մասնակցում էին ՀԲԸՄ Ֆրանսիայի շրջանային հանձնաժողովի ան-

խումբ վարչականներ ու երիտասարդներ, որտեղից էլ անմիջապես մեկնեցինք «Ալեք Մանուկյան» մշակութային կենտրոն: Այստեղ մեզ յուրահատուկ ջերմությամբ ընդունեցին մասնաճյուղի դպրոցի նախագահ պրն. Սեդրակ Սանճյանը, վարչության մյուս անդամները, Ռամկավար ազատական կուսակցության վետերաններն ու երիտասարդները: Նախ հյուրասիրության ընթացքում մեզ առիթ տրվեց ներկայացնելու խմբի անդամներին: Բարի գալուստի խոսքով հանդես եկավ պրն. Սանճյանը: Շնորհակալական խոսքով ներկաներին դիմեցին ՀԹՄ Միության վարչության ատենապետ Սոֆիա Թորոսյանը, ՀՌԱԿ վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանը և ԹՄՄ ներկայացուցիչ Եղիա Գայանյանը: Կոկիկ, բայց տպավորիչ երաժշտական ծրագրով ելույթներ ունեցան երիտասարդ բեմելյանցիներ Աննա Մնացականյանը, Անահիտ Սարգսյանը, Համլետ Սահակյանը: Հետմիջօրեին մեզ առիթ տրվեց ծանոթանալու «Երկիր և մշակույթ» կազմա-

Ս. Սահակ եկեղեցի, որին կից գործում է միօրյա հայկական նախակրթարանը, որտեղ շուրջ 120 փոքրիկներին ուսուցանում են հայոց լեզու, կրոնի և հայոց պատմություն: Եկեղեցում մեզ դիմավորեցին Վալանսի փոխքաղաքապետ պրն. Մանուկ Ստեփանյանը, եկեղեցու հոգաբարձության անդամները և տեր Նարեկ Վարդանյանը: Աշակերտները մեզ զարմացրին հայերեն ասմունքով և խմբերգերով:

Նույն օրը այցելեցինք Մշակութային տուն, որտեղ գործում է ՀՅԴ «Այբ» ռադիոկայանը, տեղի գրադարանը և ապա, հյուրասիրությունից հետո, մեկնեցինք Վալանսի քաղաքապետարան:

Անդրանիկ և Նուբար Քեչիշյանների ուղեկցությամբ քաղաքապետարանում մեզ դիմավորեցին փոխքաղաքապետներ Էմիլ Բրունելը և մեր հայրենակից Մանուկ Ստեփանյանը: Նախ պրն. Ստեփանյանը ներկայացրեց երեք խմբերի ղեկավարներին, որից հետո ողջույնի խոսք առավ փոխքաղաքապետ Էմիլ Բրունելը: Այդ հանդիպման

թյուններին: Այցելեցինք նաև միջնադարյան ձեռագիր մատյանների ցուցասրահ, ֆիլմադարան, կոնֆերանսների դահլիճը: Մեզ առանձնակի ուրախություն, նաև հպարտություն պատճառեց Վալանսի գլխավոր «Արմենիա» փողոցը: Այստեղ երկու փողոցների անկյունում է գտնվում Վալանսի հայության միջոցներով Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին նվիրված հուշարձան-կոթողը: Խումբը մեկ րոպե լռությամբ հարգեց անմեղ զոհերի հիշատակը, դրեց ծաղիկներ:

Ժամը 5-ին արդեն գտնվում էինք Դրոմ նահանգի նահանգապետարանում, որտեղ մեզ ջերմորեն դիմավորեցին նահանգի պատգամավոր և մշակույթի բաժնի պատասխանատու պրն. Ժան Կլոդ Լորանը և պատգամավոր պրն. Պատրիկ Լաբունեն: Դրոմի պատգամավորները խմբին առաջնորդեցին պատգամավորական դահլիճ, որտեղ ծանոթացանք նահանգապետարանի կառուցվածքին, ուրախությամբ տեղեկացանք ազգակից պատգամավորների գոյության մասին:

դառնալ: Կայարան տանող ճանապարհին մտանք Ռոբենի տուն-թանգարան:

Փարիզում մեզ դիմավորեց Գոռին և առաջնորդեց առաջին օրը իջևանած հյուրանոց, որտեղից էլ իսկույն մեկնեցինք ՀԲԸՄ «Ալեք Մանուկյան» մշակութային կենտրոնում նշանակված հանդիպման: Mutuelle Nationale des Etudiants de France (MNEF) կազմակերպությունը զբաղվում է ուսանողության առողջապահական, ու սոցիալական, հանգստի, կրթարանների, առաջընթացի, ֆինանսավորման, մշակութային, մարզական և ընկերային կյանքի կազմակերպման և տեղեկատվման խնդիրներով: Մեր ուսանողները MNEF-ի ներկայացուցչին պատմեցին իրենց հետաքրքրությունների, մտահոգող խնդիրների մասին և, հանդիպման հետ կապված լրացուցիչ հարցերի պարզաբանումից հետո, հասցեներ փոխանակեցին:

Հունվարի 25-ի առավոտյան դարձյալ «Ալեք Մանուկյան» կենտրոնում էինք, այս անգամ հյուրընկա-

ՖՐԱՆՍԻԱ-ԲԵԼԳԻԱ

Համագործակցության լուրջ հեռանկարներ խոստացող ուղեւորություն

դամ Անահիտ Տերյանը, Փարիզի երիտասարդաց մարմնի անդամ Քորին Պետրոսյանը, Փարիզի մասնաճյուղի ատենապետ Ալեքսի Կոմճյանը և Լիոնի մասնաճյուղի վարչության անդամ Ֆիլիպ Աճյանը, ինչպես նաև Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության վարչության ատենապետ Սոֆիա Թորոսյանը, ԹՄՄ ներկայացուցիչ Եղիա Գայանյանը, «Արմենական» ուսանողական ակումբի վարչականները:

Եվրոպական խորհրդի երկրների և Հայաստանի երիտասարդների միջև փոխադարձ այցելություններ կազմակերպելու ծրագրի նպատակը Հայաստանի մշակութային, ուսանողական և սպորտային կազմակերպությունների պատասխանատուներին Եվրոպայի երիտասարդական կազմակերպությունների գործունեությանը, աշխատանքներին, ծրագրերին, նպատակներին և խնդիրներին մոտիկից ծանոթացնելն էր, որ միաժամանակ փոխադարձ ճանաչում էր ենթադրում: Եվ հենց այդ հանդիպումների ժամանակ էլ որոշվեց Ֆրանսիա և Բելգիա կատարելիք այցելության թվականը՝ հունվարի 12-26-ը, որն իրականացնելու էր Միության Ֆրանսիայի մասնաճյուղը Եվրոպական խորհրդի հետ համագործակցված:

Թեքեյանցիները բաղկացած էին 6, սպորտսմենները՝ 5, իսկ արմենականները՝ 6 հոգուց, որոնք հունվարի 14-ին Ամստերդամի վրայով հասան Փարիզ: Այստեղ մեզ դիմավորեցին ՀԲԸՄ Փարիզի գրասենյակի պատասխանատու Խաչիկ Մարտիրոսյանը և Քորին Պետրոսյանը: Նույն օրը երեկոյան այցելեցինք ՀԲԸՄ «Ալեք Մանուկյան» մշակութային կենտրոն, ուր տեղի ունեցավ մեր առաջին պաշտոնական հանդիպումը Փարիզի մասնաճյուղի վարչականների հետ: Քննարկեցինք և հաստատեցինք որոշ փոփոխություններ կրած այցելությունների ծրագիրը, լսեցինք փոխադարձ առաջարկություններ:

Հունվարի 15-ի առավոտյան Փարիզի Nord երկաթուղային կայարանից Խաչիկ Մարտիրոսյանի ուղեկցությամբ ճեպընթաց գնացքով մեկնեցինք Լիոն: Կայարանում մեզ դիմավորեցին ՀԲԸՄ տեղի մասնաճյուղի նախագահ պրն. Ժակ Էմճյանը, Ֆիլիպ Աճյանը, մի-

կերտության գործունեությանը:

Հունվարի 16-ի առավոտյան այցելեցինք պրն. Սեդրակ Սանճյանի CEPOVET կարի ձեռնարկություն, ապա Նապոլեոն Բոլլոֆյանի առանձնատուն, որն իր մահից հետո վերածվել էր տուն-թանգարանի: Այցելեցինք Լիոնի հայտնի Բազիլիկ եկեղեցին, հիացանք գոթական ոճով կառուցված այդ տաճարով, լուսանկարվեցինք ու բարձունքից երկար դիտեցինք հին ու նոր Լիոնը: Այստեղից ուղևորվեցինք Լիոնի Sup de co Lyon համալսարան, որտեղ մեզ ծանոթացրին վերջինիս աշխատանքներին, ուսուցման համակարգին:

Հաջորդ օրը եղանք արևելյան լեզուների և քաղցրավենիքների «Բախտավորյան» ձեռնարկությունում, այցելեցինք Լիոնի հին թաղամասերից մեկում գտնվող Ս. Հովհաննես եկեղեցին, որտեղից էլ մեկնեցինք Լիոնի Ս. Հակոբ եկեղեցին, ուր մեզ դիմավորեցին Ռոն-Ալպ շրջանի առաջնորդ Տ. Նորվան եպս. Զաքարյանը, Տ. Զաքիկ աբեղա Ավետիսյանը և Տ. Իսահակ Խաչակիր քահանա Հեքիմյանը, ապա այցելեցինք եկեղեցուն կից գործող միօրյա հայկական նախակրթարանը:

Նույն օրը հետմիջօրեին Լիոնի երկաթուղային կայարանից մեկնեցինք Վալանս: Այստեղ բնակչության տասը տոկոսը հայեր են՝ շուրջ յոթ հազար: Կայարանում մեզ դիմավորեցին Նուբար Քեչիշյանը, տիկին Հերմինե Քեչիշյանը, Վարդգես Վարդանյանը, Կարո Հովասյանը, Ժոզեֆը, Նազարեթը, օրդ. Լորանը, Վալանը, Մոնյան և էլի շատ ու շատ ջերմ ու հարազատ դեմքեր: Նրանք մեզ ուղեկցեցին ՀԲԸՄ «Նորվանդ Հյուսիսյան» մշակութային կենտրոն: Այստեղ մեզ դիմավորեցին ՀԲԸՄ Վալանսի մասնաճյուղի նախագահ Ժակ Մարգարյանը, ԹՄՄ պատասխանատու Անդրանիկ Քեչիշյանը, ՌԱԿ «Հրաչ Երվանդ» ակումբի ատենապետ Նուբար Քեչիշյանը և երիտասարդ միութենականները: Մեր աղջիկներն ու տղաները այստեղ ևս հիացրին ներկաներին իրենց երաժշտական արվեստով: Ինչպես ամենուր, այստեղ ևս մեզ շրջապատեցին հոգատար ու հարազատ դեմքեր:

Չորեքշաբթի օրը, հունվարի 18-ի առավոտյան այցելեցինք Վալանսի

համար խմբի անունից շնորհակալություն հայտնեց ՌԱԿ փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանը և պրն. Բրունելին հանձնեց հայկական ազգային մշակույթների հավաքածու: ԹՄՄ վարչության ատենապետ Սոֆիա Թորոսյանը փոխքաղաքապետին հանձնեց նկարիչ Ֆերդինանդ Մանուկյանի «Նասյուրներ» կտավը և ՌԱԿ զինանշանն ու դրոշը պատկերող հուշամեդալը, ծանոթացանք պատգամավորների աշխատանքներին և քաղաքապետարանի կառուցվածքին: Մեկ օր հետո մեր այցելությունը լուսաբանվեց Վալանսի քաղաքապետարանի Le Dauphine օրաթերթում:

Նույն օրը ընթրիքից հետո մեր խումբը իր ամբողջ կազմով երիտասարդ միութենականների ուղեկցությամբ մինչև ուշ գիշեր խմբերգերով, պարերով և ուրախ տրամադրությամբ երկար շրջում էր գիշերային Վալանսով ու գրեթե [illegible] վերադարձավ հյուրանոց:

Հինգշաբթի օրը առավոտյան մեր խումբը բաժանվեց երեք մասի. ուսանողները այցելեցին Վալանսի համալսարան, սպորտսմենները՝ SCOUTS de France, իսկ բեմելյանցիները՝ MJC: Ինչպես իր ներածական խոսքում նշեց MJC տարածաշրջանային կազմակերպության նախագահ պրն. Դանիել Շաֆը, Ֆրանսիայում գործում են նմանատիպ 1200 կենտրոններ: Երիտասարդության և մշակույթի տունը, ուր տեղի ունեցավ մեր հանդիպումը, ունի 900 անդամ, զբաղվում է մշակութային, բարեգործական, մարզական գործունեությամբ և լեռնագնացությամբ: Հարցերի փոխանակումից հետո հրաժեշտ տվեցինք և մեկնեցինք ֆրանսիական մշակութային կենտրոն Centre de recherche et d'action Culturelle (CRAC):

Հանդիպմանը ներկա էր CRAC-ի տնօրեն տկն. Կալվեգը: CRAC-ը, որ ունի 500 անդամ, ֆինանսավորվում է մշակույթի նախարարության կողմից և նույնպես մշակութային գործունեությամբ է զբաղվում:

Նույն օրը այցելեցինք և առիթ ունեցանք ծանոթանալու նաև Mediatheque համալիր-գրադարանի լազերային սկավառակների, տեսաժապավենների, ձայնապնակների, գրականության հարուստ գրադարաններին, տեղեկատվական միջոցներին, համակարգչային ծառայու-

Ուրբաթ օրը շարունակվեց մեր այցելությունների շարքը: Եղանք Վալանսից ոչ հեռու գտնվող «Մարգալ» ընդեղենի վերամշակման և փաթեթավորման գործարանում, որի տնօրենն է ՀԲԸՄ Վալանսի մասնաճյուղի նախագահ պրն. Ժակ Մարգարյանը: Ապա ուղևորվեցինք դեպի Ռոման քաղաքը: Տեղի երաժշտանոցի դահլիճում դարձյալ համերգային ծրագրով ելույթ ունեցան մեր խմբի երաժշտական ներկայացուցիչները՝ Երևանի պետական երաժշտանոցի ուսանողներ Համլետ Սահակյանը և Աննա Մնացականյանը:

Հունվարի 21-ի կեսօրին Փարիզի վրայով մեկնեցինք Բելգիա, երեկոյան հասանք Անվերս, որտեղ մեզ դիմավորեցին ՀԲԸՄ Անվերսի մասնաճյուղի նախագահ պրն. Վարդգես Գենճյանը, Հովհաննես Ա. Նաստասյանը, Պետր. Թալինը և ուրիշներ:

Հունվարի 22-ի առավոտյան մի այլ ճիշխրյալի Պետճի ուղեկցությամբ մեկնեցինք Բրյուսել՝ ներկա գտնվելու Ս. Մարիամ Մագդաղենացի նորակառույց հայ առաքելական եկեղեցու կիրակնօրյա պատարագի արարողությանը: Եկեղեցու կամարների տակ Ա. Մնացականյանի կատարմամբ հնչեցին «Սուրբ-սուրբը», «Տեր, ողորմեա»: Կեսօրին վերադարձանք Անվերս:

Հունվարի 23-ին այցելեցինք Congressimo, որտեղ տնօրեն Մարիա Բոգաերցը մեզ պատմեց կազմակերպության մասին: Congressimo-ին անդամակցում են շուրջ 250 հյուրանոցներ, դրամատներ, որոնք սպասարկման համակարգով և ներդրումներով նպաստում են Congressimo-ի գործունեությանը: Նույն օրը այցելեցինք նաև արվեստի գոթական ամենամեծ Cathedral of our lad տաճարը, որի կառուցումը սկսվել է 1352-ին, մինչև Անվերսի [illegible], ու շարունակվել մինչև 20-րդ դար: Հիացանք Ռուբենսի աշխատանքներով:

Անվերսում նույնպես ժամանակը ժուժկալ գտնվեց: Հրաժեշտի ընթրիքը տվեցին Վահե և Սաղիկ Ոսկանյանների առանձնատանը, ուր հավաքվել էին նաև համայնքի միութենականներն ու երեցները:

Երեքշաբթի առավոտ կանուխ խումբը պատրաստ էր Փարիզ վերա-

լեցինք Հայ ուսանողների կողմինացնող կենտրոնի (COPEA) ներկայացուցիչ Վերոնիկ Պարտամյանին: Կազմակերպությունը հիմնադրվել է 1993-ի նոյեմբերին, վեց ուսանողների ջանքերով, կազմված է շուրջ հարյուր ուսանողներից և երիտասարդներից, տեղափոխական է, զբաղվում է ուսանողության և երիտասարդության խնդիրներով, աջակցում նրանց համախմբմանը և կազմակերպմանը: Կենտրոնի անդամները, ըստ կանոնադրության, միայն ուսանողներ են:

Հանդիպումից հետո այցելեցինք Բոբուր համալիր «Ժորժ Պոմպիդու» կենտրոն: Ծանոթացանք արդի ֆրանսիական արվեստի բազմաթիվ նմուշներին, տեսողական և գիտական նվաճումներին, գրադարանի բազմաժանր ընթերցասրահներին ու հարուստ տեսադարաններին: Ապա այցելեցինք Փարիզի Centre Regional des Oeuvres Universitaires et Scolaires (CROUS): Այս կազմակերպությունը արհեստավարժ հիմքերի վրա է դրված, գործունեության դաշտ ունենալով ուսանողության կենցաղային հարցերը հոգալը, բնակարանով ապահովելը և սնունդը: Այս այցելությունը մեր ամբողջ ուղևորության ընթացքում նախատեսված մեր վերջին հանդիպումն էր:

Նույն օրը երեկոյան «Ալեք Մանուկյան» մշակութային կենտրոնում տեղի ունեցավ մեր ուղևորության ընդհանուր ամփոփումը, որին մասնակցում էին հյուրաբար ներկա գտնվող ՀԲԸՄ Տորոնտոյի մասնաճյուղի նախագահ պարոնայք Հրանտ Պարտամյանը, Ժան-Կլոդ Ըլդոզյանը, Ալեքսի Կոմճյանը, Ֆիլիպ Աճյանը, Քորին Պետրոսյանը: Ամփոփման ընթացքում կիսեցինք մեր տպավորությունները, ցանկությունները, փոխանցեցինք մեր առաջարկությունները, առաջիկայում համագործակցելու մի շարք ծրագրեր: Մայր հայրենիքում ՀԲԸՄ երիտասարդական խմբերին հյուրընկալելու պատրաստակամությունը, որը, ինչպես նշվեց նաև իրենց կողմից, լավագույնս պիտի ծառայի հետագա համագործակցությանը, փորձի փոխանակմանը, երիտասարդության և Հայրենիք-Սփյուռք ճանաչողության խորացմանն ու կապերի ամրապնդմանը:

ՆԱԻՐԱ ԳԱՅԱԶՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

Նախ տեսնենք մեր աչքի գերանը

Ասում են, մարդը ոչինչ է համակերպվի իր շրջապատին, այլ ոչ թե հակառակը: Արդյոք մեր մարդիկ (ի մա Եվրոպայում ապրող թուրքերը) ջանո՞ւմ են համարվել միջավայրի պայմաններին, թե՞ տարված են իրենց բարքն ու վարքը միջավայրին ընդ. առնվազն թուրքերի չափ ավելի իրավունք ունեն: Արդյոք նրանք, ովքեր Եվրոպայում անվանում են «անջատողականներ, ահաբեկիչներ», ենթա՞կ են Թուրքիայի արտաքին և հարավարևելյան և իրենց աչքերով տեսել այնտեղ կատարվողը: Երբ դուք նրանց խաբված թողնենք, նրանց տանն ավերենք, հետո էլ արար աշխարհին հավաստիացնենք, թե տական կարգերի հաղթանակ: Իսկ հիմա նրանց չենք հավանում, մեր տան մեր նրանց գոյությունը, տեսա հան ենք անում: Ինչո՞ւ: Պատասխանը շատ պարզ է. մենք այդպես էլ չկարողացանք հասկանալ այն մասին եթե, որ այդ հողերում նաև այլ ժողովուրդներ են ապրում: Այս տրամաբանությունից ելնելով սկսեցինք արտաքսել և կոտորել...

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Եվրոպայում ապրող մի թուրքի կոչն իր ժողովրդին

Երբ ոչնչի ընդունակ չենք, գոնե մարդկայնություն սովորենք Եվրոպայից

Արեւմտյան Եվրոպայում ապրում են միլիոնավոր թուրքեր, որոնց նկատմամբ ծայրահեղական տարրերի հատկապես Գերմանիայում, մեր ընդ մերը ձեռնարկած ահաբեկչական շարժումները թուրքական կառավարությանը հնարավորություն են տալիս փակելու ժողովրդավարության և մարդու իրավունքների բնագավառում, ինչպես նաև ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների սահմանափակման հարցում իր դեմ ուղղված մեղադրանքները: Երբեմն գործը հասնում է այնտեղ, որ PKK-ի դեմ պայքարելու պատրվակի տակ իր երկրի բազմամիլիոն քուրդ ազգաբնակչության դեմ կիրառվող պետական ահաբեկչությունը Անկարան մի հմարի վրա է դնում այնպես կոչված Չոլինգենի դեպքերի հետ, որի ժամանակ երկու գերմանացի անչափահասներ հրդեհել էին թուրքերի մի տուն՝ նրանց մահվան պատճառ դառնալով: Իսկ ինչպես են վերաբերվում իրենք Եվրոպական թուրքերը սեփական կառավարության քաղաքականությանը: Ընդհանուր առմամբ՝ դրական, քանի որ Անկարան Արեւմտյան ստեղծած ծավալուն հասարակական, կրոնական եւ քաղաքական կազմակերպությունների օգնությամբ ուղեղների լվացման լիցքում է կատարում: Սակայն քիչ չեն նաև առողջ դատողություն տեր թուրքերը, որոնք խիստ քննադատում են սեփական կառավարությանը: Նրանցից է նաև Շվեյցարիայի Ցյուրիխ քաղաքում ապրող Հ. Սոզերը, որի նամակը տպագրվել է «Ջումհուրիեթի» հունվարի 26-ի համարում:

Մ.Բ.

պարտադրելու խնդրանք մոլորվում: Մեր հայրենակիցների ճնշող մեծամասնությունը արդեն ոչ թուրքեր են, ոչ էլ եվրոպացիներ: Նրանք Եվրոպայում բոլորովին նոր գետ ստեղծեցին: Ինչպես Օզալի օրով կյանքի կոչված մասնավոր հեռուստաալիքներն ոչնչացնել սկսեցին մեր մշակույթը և բարոյական արժեքները, նույն ձևով վարվեցին մեռնող իրենց շրջապատի հետ: Անա թե ինչու եվրոպացին տանել չի կարողանում օտարներին: Նա չկարողացավ վարժվել մեր միջի տխմարներին:

Չնայած դրան, շատ հարցերում մեզ օգնում են և մեծահոգաբար թույլ են տալիս, որ իրենց օրենքները հավասարապես տարածվեն նաև մեզ վրա: Բայց ո՞վ է գնահատում: Մեզանից շատերը չեն համարձակվում վերադառնալ Թուրքիա, քանի որ խաթ գիտեն: Արեւմուտքի ընձեռած սոցիալական իրավունքները և կենսամակարդակը Թուրքիայում բացակայում են:

Այսօր համարյա բոլորը (նկատի ունի թուրքերին) դժգոհում են օտարներից: Բայց տեսնել մեկը մտածե՞լ է, որ կարիքի և չքավորության ճիրաններում գտնվելիս պայքար մղող այս մարդիկ, որոնց մասին հաճախ կիրառում են «մեր եղբայրները, մեր հայրենակիցները» արտահայտությունը «նրանք մեր եղբայրներն են», ինչ իրավունքով ենք նրանցից դրական զգացմունքներ պահանջելու:

Ահա այսպես ստեղծվեց PKK-ն, և նրան ծնունդ տվող Թուրքիան այսօր տառապում է իր «անառակ որդու» ձեռքից: Նրանք չէի՞ն, որ Ան կախության պատերազմի տարիներին թուրք զինվորների հետ ուս ուսի տված կռվեցին հունական հարձակման դեմ, որոնք հայերին ու հույներին, մնացածներին թողնելով թուրքերին: Պարզվում է, եկել հրաժարվենք այս շովինիստական մտքերից և ջայլամի պես գլուխներս ավազի մեջ թաքնելու փոխարեն նայենք, թե ինչն է գնում համայն մարդկությանը: Երբ ոչնչի ընդունակ չենք, գոնե մարդկայնություն սովորենք մեր կողքին ապրող եվրոպացիներից:

ՅՈՀԱՆՆԵՍԲՈՒՐԳ

ՏԱՀ. Քլերկը փորձում է իր կողմը գրավել սեւամորթներին

Անցյալ տարվա սկզբներին Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում անցկացված առաջին ազատ ընտրություններից հետո անցած ժամանակամիջոցում երկրի նոր փոխնախագահ Ֆրեդերիկ դե Քլերկը կարողացել է երկրի բնակչության աչքին զգալի չափով փոխել իր նկարագիրը: Այժմ նա փորձում է վերափոխել նաեւ իր գլխավորած Ազգային կուսակցության դարտերներին: Ապարտեիդի ժամանակներից գործող սպիտակ փոքրամասնության այդ կազմակերպությունը ներկայումս դարձել է ժողովրդավարական Հարավաֆրիկյան Հանրապետության ամենազորեղ բազմազգ կուսակցություններից մեկը: Եր բեմնի արտոնյալ սպիտակամորթների նախկին ղեկավարը ինչպե՞ս է կարողանում իր կողմը գրավել երկրի խառնածին, հնդիկ եւ սեւամորթ բնակիչներին: «Լը Պուեն» հանդեսը նշում է, որ ազգայնական կուսակցությունը կարողացել է 1994 թ. ապրիլի ընտրություններից հետո այդ հաջողություններին հասնել իր փոխակերպման շնորհիվ: Սպիտակամորթ ընտրողներին գրավելու նպատակով կուսակցությունը մեծ ջանքեր գործադրեց նոր եւ վստահելի թեկնածուներ ներկայացնելու նպատակով: Այդ ռազմավարությունը տվեց իր պտուղները: Դառնալով նորընտիր նախագահ Նելսոն Մանդելայի գլխավորած Աֆրիկյան ազգային կոնգրեսի միակ ընդդիմադիր ուժը, ազգայնական կուսակցությունը կարողացավ սեանալ հնդիկների եւ խառնածինների ձայների կեսը: Դրա պատճառն այն է, որ այդ համայնքները սպիտակամորթներից ավելի շատ վախենում են սեւամորթների գերիշխանության հաստատումից:

Ինչ վերաբերում է սեւամորթ ընտրողներին, ազգայնական կուսակցությունն անցյալ տարվա ընտրություններում ստացավ նրանց ձայների ընդամենը 3 տոկոսը: Սակայն կուսակցությունը նորանոր սեւամորթ համակիրներ է շահում իր տարվողած պահպանողական, քրիստոնեական արժեքների շնորհիվ:

Հունվարի 3-ից տասնօրյակում Յոհաննեսբուրգում տեղի ունեցավ ազգայնական կուսակցության ամենամյա համագումարը: Սպիտակամորթները կազմում էին պատգամավորների միայն 2/3 թ., համագումարի ժամանակ սպիտակամորթ աֆրիկացիների օրհներգը փոխարինված էր աֆրիկյան ժողովուրդների, մասնավորապես զուլուների երաժշտությամբ:

Ֆրեդերիկ դե Քլերկի այս վարքագիծը որոշակի դժվարություններից հետ է կապված. համախմբված կառավարող կոալիցիայի մասնակից, նա ոչ է միաժամանակ ընդդիմադիր կուսակցության ղեկավարի, իր կողմը գրավի սեւամորթներին, միաժամանակ պաշտպանելով սպիտակամորթների շահերը, ընդլայնի իր ընտրողների կազմը, առանց կտրվելու սպիտակամորթ աֆրիկաներներից: Պատահական չէ, որ վերջերս ինչ էր մնում կառավարական լուրջ ճգնաժամ սկսվեր: Բանն այն է, որ սեւամորթների Աֆրիկյան ազգային կոնգրեսը հրաժարվեց ճանաչել նոր ընտրություններից նախօրեին ապարտեիդի վարչակարգի 3500 ոստիկանների գաղտնաբար շնորհված համաներման վճռի օրինականությունը: Թեեւ դե Քլերկն ուզում է պաշտպանել իր նախկին աշխատակիցներին ու գործակիցներին, այնուամենայնիվ, նա չցանկացավ խզել Նելսոն Մանդելայի հետ համատեղ կառավարման իր պայմանագիրը: Պատճառը միայն այն չէ, որ կայանալիք տեղական ընտրությունները չեն. Հարավաֆրիկյան Հանրապետության փոխնախագահ Ֆրեդերիկ դե Քլերկը խիստ մտահոգված է տրամադրված եւ նպատակ ունի 1999 թվականին ընտրվել պետության ղեկավարի պաշտոնում: Իսկ դրա համար անհրաժեշտ է սեանալ նաեւ սեւամորթների ձայները:

Պատրաստեց ՊԵՏՐՈՍ ԲԵԸՐԵՅԱՆԸ

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Արաֆաթն արաբներին կոչ է անում ընդհատել բանակցությունները

ԿԱՀԻՐԵ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐ. ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ֆրանս պրես գործակալության տեղեկությունների համաձայն, Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության ղեկավար Յասեր Արաֆաթն արաբական երկրներին կոչ է արել ընդհատել Իսրայելի հետ վարվող հաշտության բանակցությունները եւ ԱՄՆ-ի ու Եգիպտոսի նախագահներ Բիլ Քլինթոնին եւ Հոսնի Մուբարաքին խնդրել է շտապ միջամտել այդ գործընթացը փրկելու համար:

«Լուրջ խնդիր են Իսրայելի կողմից տարածքների օկուպացման հետեւանքները: Հենց այդ պատճառով մենք մեր արաբ եղբայրների հետ ոչինչ է դադարեցնել խաղաղ կարգավորման արդյունքները գնահատելու համար», նշել է Արաֆաթը զրույցի ընթացքում, որի բովանդակությունը չորեքշաբթի օրը հրապարակվել է եգիպտոսի կառավարական «Ալ Ահրամ» օրաթերթում:

Յասեր Արաֆաթը Քլինթոնին եւ Մուբարաքին կոչ է արել շտապ միջամտել եւ ընդհանուր ջանքերով փրկել բանակցությունները, այլապես «Մենք կբախվենք շատ դժվար իրավիճակի»:

«Մենք հույս ունենք, որ Կահիրեի բարձր մակարդակի հանդիպումը կնպաստի բարդ խնդիրների լուծմանը եւ ստորագրված պայմանագրերի իրականացմանը, բայց այդ հանդիպումն այժմ շոշափելի արդյունքներ չի տվել», ավելացրել է Արաֆաթը:

Նրանից բացի, Կահիրեի հանդիպմանը մասնակցում էին Եգիպտոսի, Իսրայելի եւ Հորդանանի ղեկավարները: Այնտեղ իսրայելա-պաղեստինյան բանակցությունների ընդհատման մասին որոշում ընդունվեց իսրայելական Նաթանիա բնակավայրի վրա կատարված հարձակումից հետո, երբ սպանվեցին 21 իսրայելցիներ:

Յասեր Արաֆաթը անհնար է համարել ինքնավար տարածքներում խաղաղ ռեժիմային պաշտոնյայի բռնկումը: «Ես դիմում եմ բոլոր նրանց, ովքեր հակված են կարծելու, թե Պաղեստինը կդառնա նոր Աֆղանստան, դա երբեք չի լինի», ասել է նա:

ԱՆԴԵՐԼԵԽՏ

«Դարի կողոպուտի» մեջ ոմանք կասկածում են ռուսական մաֆիային

Մեկուկես ամիս է անցել «դարի կողոպուտից», երբ կողոպտվեց Անտվերպենի չորս բանկերից մեկը, որը համարվում էր խաղաղի ամենից լավ պահպանվող շինությունը: Դեկտեմբերի լույս 19-ի գիշերը հանցագործները մաքրազարդեցին 12 չհրկիզվող պահարանները, որտեղ պահվում էին ադամանդներ և կանխիկ դրամ: Գողոնի ընդհանուր գումարը գնահատվում է շուրջ 60 մլն դոլար:

Անտվերպենի խուզարկուները ներկայումս կասկածում են երկու իտալացիների և մեկ բրազիլացու, որոնք չհրկիզվող պահարաններ ունեին բանկի շենքում, և որոնց այսօր առաջվա կերպով որոնում է ոստիկանությունը: Ամենայն հավանականությամբ, նրանք կարողացել էին բանկի փակման պահին ինչ-որ ձևով թաքնվել չհրկիզվող պահարանների սրահում:

Որոշ խուզարկուներ այդ հանցագործության մեջ տեսնում են ռուսական մաֆիայի ձեռքը, որին հաջողվել է թափանցել Անտվերպենի «արքայական ավազ»:

Ինչպես ընդգծում է այս մութ պատմության մասին պատմող «Մոնդ» թերթը, կողոպուտի հետևանքները կարող են կործանարար լինել Անտվերպենի համար, որն ամբողջ աշխարհից ստացվող ադամանդների առևտրի գլխավոր կենտրոնն է: Ոմանց կարծիքով, այդ պատահարը ցույց է, որն առաջանում է վնաս պատճառել ամբողջ Անտվերպենին: «Ադամանդների առևտուրը, նշում է խուզարկու Լեոն Դե Վինտեն, մեր զգայունակ է մեր բարգավաճման խորհրդանիշը»:

Անտվերպենն ադամանդների առևտրում սկսեց կարևոր դեր խաղալ դեռ 16-րդ հարյուրամյակի վերջերին: Հետագայում նա փոխոխակի հաջողությամբ մրցակցում էր Լոնդոնի և Ամստերդամի հետ: Բելգիական քաղաքն իր ադամանդային գագաթնակետին հասավ մեր դարի 60-ական թվականներին: Այդ սկսվեց անկում, որը կապված էր Ռուսաստանի, Իսրայելի, Հնդկաստանի, Թաիլանդի մրցակցության հետ:

Այժմյան առևտրի գործարքներից մեկը, չցանկանալով նշել իր անունը, եզրակացում է, որ քաղաքի բոլոր դժվարությունները կապված են Բելգիայի պետական քաղաքական հետ, որի հետևանքով Արևելյան Եվրոպայից Բելգիա են հասնում անցանկալի և անպատիվ մարդիկ:

Անտվերպենում, շարունակում է «Մոնդը», սկսել են բացվել ԱՊՀ երկրներից եկած նորահարուստների ակնեղենի խանութներ, որոնց տե-

րեր բանկարժեք իրեր վաճառելով լվանում են «կեղտոտ» կապիտալները: Իրենց խանութներում նրանք զբաղվում են նաև զենք վաճառում են ադամանդներ, որոնք գնված են Իտալիայում մաֆիական փողերով: Անտվերպենի գործերը բացահայտում է նաև Հարավաֆրիկյան Հանրապետության «Դե Բիրս» ֆիրմայի և Մոսկվայի միջև շարունակվող հակամարտությունը:

Ադամանդների բորսայի կայունության համար լուրջ վտանգ է ներկայացնում նաև ներհոսքային գործոնը: Հզոր ուժ է դառնում «Կլաուս բլոկ» ծայրահեղ աջ ազգայնական կուսակցությունը: Այն պահանջում է Բելգիայի մասը կազմող Ֆլանդրիայի անկախությունը և հանդես գալիս բազմազգ սոցիալական դիրքերից: Կուսակցությունը կարող է ադամանդի բիզնեսի համար աղետալի դառնալ Անտվերպենում, որտեղ աշխատում են հրեաներ, հնդիկներ, լիբանանցիներ և հայեր:

Այս ամենը նշանակո՞ւմ է արդյոք Անտվերպենի մայրամուտ: Արեւմտյան փորձագետների կարծիքով՝ ոչ: Երկ, իհարկե, ամեն չպատահի: Ոչ մասնագետների կամ իշխանությունների գլուխ չանցնի «Կլաուս բլոկը»: «Մենք չենք պատրաստվում հեռանալ, քանի որ համոզված ենք մայրաքաղաքի ուժին: Մի խոսքով, ռեալ խոճաղ չկա, բայց մենք մեր վստահությունը չենք կորցնում», ասում է Անտվերպենի հրեական կազմակերպությունների համաժողովի նախագահ Էլի Ռինգերը:

«Իզվեստիա», 8 փետրվար

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ի՞նչ էր հարկավոր որպեսզի չլիներ այնպես, ինչպես եղավ: Նախճաշանի խորշակ է փչում, կսմփի-կխարկի սեր ու սեր, խորշակի ետեւից սեւ ամպերով կգա մրրիկը: Իսկ երբ ճիշդ Սասանի Ներսեհն է, քանի որ կա անդրկասպյան մեծ վտանգը եւ դրա դեմ այսրկասպյան մեր ընդհանուր տանը միակամություն է պե՞տք: Իսկ երբ միակամությունը վերջանա մեր խոսքի եւ իրավունքի եւ կարմիր կռիվի եւ խատուտիկ ձիու կորստով եւ դատարկ անձի դատապանմա՞մբ: Իմ նժույգը հեծնի Վարազ-Շապուհը, քանի որ ձին լավ ձի է, ես վազն եմ ու անարժան իմ տակն այդպիսի նժույգ աղավնիներ ու աստղաբիծներ է ցոլցում երկինք, հավերժելու տառած ցանկությունը դառնում է հայրենիքի կարոտ, փառաբանում է հացի լինելը եւ փառաբանում է հացի չլինելը, տպամարդ-ավազակներից շինում հայր ավանակներ եւ արեւային երկիրը լցնում է մոլոր արահետներով ու բարի ավանակներով, բանաստեղծների այդ տոհմն ահա արդես հարբավայրը դարձել է Արարատյան դաշտ, - եւ մարդիկ խմբավորվում են ըստ արհեստների եւ չկա խմբավորման մի այլ կերպ, եւ թող սուրբ լինի բանաստեղծների ճո ընտանիքը, որի հոգնած նախադեսի ճանապարհն այստեղ, այս բիրի տակ իր տան դուռը փակեցին զինվորառում է՝ թե ինքը համաձա՞յն չէ նրա կարծիքին եւ ունի բոլորովին այլ տեսակետ, կարում է կործանված կամուրջները եւ չի նկատում, որ իր ետեւից քանդելով գալիս են նույն կործանողները, կախաղանի տակից ցփոր ժպիտով նայում է մեզ՝ թե հիմա կհասկանան իրենց սխալը եւ սխալն էլ մարդկային է, ոչինչ: Հաղթած բանակների գեներալները պարտված բանակների գեներալներին չեն կախում, այլ նստում են նրանց հետ հացի, եւ որովհետեւ բանակային օրացույցը չի բավականացնի խնջույքին՝ հաղթած բանակի գեներալները շնորհակալ են անում իրենց բանակի բանաստեղծներին: Հետագա դարերի վարորդները

Հրանտ Մաթեւոսյան. Կյանք է՝ եւ մի ակնկալիր անփոքրիկ ծով

Լրացավ մեծ գրողի 60 տարին

Հոգու աշխարհը սեղմվել, նեղացել է, արեւի լույսը առարկյան դրդոտում-դրդոտում չի կարողանում գտնել իրեն արժանի անխաթար ու պարզ երես, խոսքը խլացել է աղմուկից, մխորից ու ծծղամների ծի ու ծակելով անցյալի փոշին ու ներկայի մուրը, խոսում է մեզ կազմող ու մեզ ծնող Է-ի հետ, մեզանից ընտրում Սերմացու: Ինքը մեծ է ու մեզ մեծացնում է: Հրանտ Մաթեւոսյանը 60 տարեկան է: Սակայն ի՞նչ է 60 տարին տիեզերքի, հավերժության մեջ ...

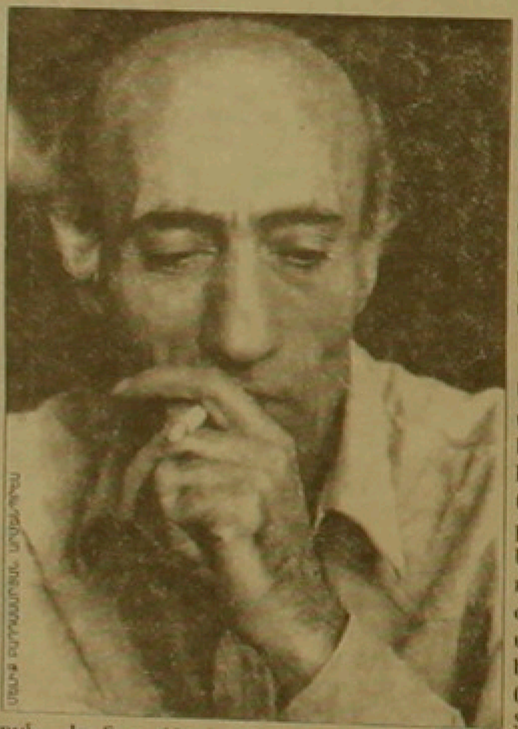

քաշելու: Որպեսզի՞ ... որպեսզի չլիներ այնպես, ինչպես եղավ, հարկավոր էր ահա թե ինչ. հարկավոր էր որ զենք ուտեր դրստդրստիկ այդ ձիուն: Երբ անդրկասպյան սարսափը դիպի գա ու կախվի մեր ... մեր ինչի՞ վրա. թագավոր լինելու մեր իրավունքի վրա. երբ մենք հիմա թագավոր ենք ինչո՞վ ենք թագավոր: Թող գան ու արբելով անցնեն մինչեւ Բյուզանդիան ու Արեւմ ու Հռոմ. եւ թե մենք չենք լինելու մենք՝ այդ չգոյությունը թող գա որպես բույն ոսկե բաժակի մեջ կամ ջուր ողջից կաղելու ձեւով, մեզ համար մեկ է:

Գիտե՞ս ինչ, կյանք է՝ եւ մի ակնկալիր անփոքրիկ ծով. եւ երբ խորտակվում ես՝ մեղքը քոնն է եւ ոչ թե փոքրիկինը, քանի որ փոքրիկը ծովն է: Ո՞վ է խարխուլը: Խարխուլը...

Կաղ, կույզ, գեղեցիկ, ճաղատ, ծիծաղելի, մռայլ, սուտ անկոտրում, սուտ հանդիսավոր, դժգո՞հ, անվերջ դժգոհ, դուռ խ, անմտության չափ ուրախ բանաստեղծների ճո տոհմը, ծաղրածուների այդ մեծ ընտանիքը հիմա ամբողջ աշխարհով մեկ առու է փորում, արեւի մեջ սամիրի բույր է փռում, ծիրանի ծառ է տնկում, լույսին է օծում, հմայիլի աղոթքով փափկեցնում է մարդու ժանիքները, խմաստավորելով մահը լույն գերեզմանատներ է դնում արեւի տակ, իմաստավորելով ծնունդը ուրախության բաժակներ է փռում, կան գործի մարդիկ ու դավաճանեցին. «Անցավորը: Բանաստեղծ մանաստեղծ չեմ հասկանում, անցավորը»: Նա նախադես էր, բայց բանաստեղծների ճո նախադեսն էր եւ միայն նրանը: Բանաստեղծների ճո տոհմն ահա կախաղանների տակից խեղկատակություն այծով է անում, սխալմամբ թանց է նստել եւ քնծի ծաղով սպասում է թե հիմա թյուրիմացության համար ներողություն են խնդրելու, ասրճանակ թռնել չգիտե եւ գնում է մենամարտի. Հիսլերի ականջն ի վեր մրջյունի ձայնով գոխրատ ողջունում են զվարթ շչոցով ու ձախ ձեռքի գավաթ բարձրացմամբ հայտնելով միմյանց ողջ տեսնելու ուրախության եւ նույն սիրո մասին առ իրենց արհեստը: Թշնամական ոմբակիրները հանդիպակաց սլացքով գնում են քարուքանդ անելու թշնամական քաղաքները եւ նույն երկնքի մեջ չեն բախվում մեկմեկու: Այսպես:

Փշատենու մոտ կանգնել է Մովսես բարձրահասակ դասմահայրը եւ նայում է հոգնա՜ծ, հոգնած. արեւի մեջ հայվելով հեռանում են կիլիկեցի բանագնացները. Մաշտոց երանելու բաղման բակը գնում է Օշական. Ներսես Մեծ քահանայապետը խիստ է զայրացել, գավազանը գետնին խփելով գնում է արքունիք՝ այ Արշակ, այ որդի, ես էսպես չի լինի, է... շող մշուշների տակ քայլ են փոխում կույր Տիրանը. երկրի թյուրիմացման խմորը գնդած Ներսեհը, իսկ Թումանյանի երկայն հասակը դեդեւում է մռափած որբերի բազմության վրա. «Եւ ես ինչպե՞ս փոխեմ իմ ախտավոր ոչխարը օտար գազանի հետ, որի հենց առողջությունը մեզ համար պատուհաս է». «Դու մեր քահանան չես»:

Այս այսպես է ու կմնա այսպես, քանի դեռ թեսոնը տառը կանգուն շերտով մինչեւ վերջին թիզը չի ծառացել այս ցնորական երկրի կալին: Եւ ինձ վրա: Եւ ձեզ վրա:

«Մեծամոր», 1968

Պատմություն

«Շներին հավաքում էին եւ ուղարկում բնաջնջման»

ԱՄՆ-ում լույս է տեսել Հայկական ջարդերի վավերագրերի Բ հատորը

«Գավառները». այսպես է կոչվում հայկական ցեղասպանության վերաբերյալ ամերիկյան վավերագրեր պարփակող նոր հատորը, որը հունվարի վերջերին լույս է տեսել ԱՄՆ-ում Արմինըրն Ռեվյու Բուքս կենտրոնի կողմից: Մեր վերնագիրը մեջբերում է Սամսունում հյուպատոսարանի կցորդի 1915 թվի հուլիսի 10-ի զեկույցից, ուրեղ նշվում է, որ «սարսափելի ջարդը հիշեցնում է այն ժամանակները, երբ Կոստանդնուպոլսում շներին հավաքում եւ ուղարկում էին բնաջնջման ինչ-որ մի կղզում», հաստատ իմանալով, որ կատարվածի համար կազմակերպիչները անպատիժ կմնան:

Գրքի մյուս ենթավերնագրերից են «Սարսափելի ջարդը» եւ «Մահվան քարավանների անցումը Կիլիկիայի տարածքով»:

Երկու հարյուր չորս էջանոց գիրքը, որն ընդգրկում է քարտեզներ, լուսանկարներ, աղյուսակներ եւ ծանոթագրություններ, երկրորդն է նախատեսված հինգ հատորների մեջ, որոնք հրատարակվում են «Միացյալ Նահանգների պաշտոնական վավերագրերը Հայկական ցեղասպանության վերաբերյալ» ընդհանուր խորագրի ներքո, Եղեռնի 80-ամյակի առթիվ: Ամերիկացի տասնյակ պաշտոնական անձնավորություններ են ականատես եղել 1915 թվի հայկական ողջակիզմին, եւ որպես պարտականություն պաշտոնի բերումով Թուրքիայում կատարվող անցուդարձին: Նրանք կանոնավոր կերպով զեկուցագրեր են ուղարկել հենց վերադասին, Միացյալ Նահանգներում: Այդ հատորները նպատակ ունեն տարիներ շարունակ ամերիկյան ազգային դիվաններում պահվող նյութերն առաջին անգամ ներկայացնել ընթերցողների լայն շրջանակին: Դաժան փաստերի նկարագրություններով առնեցուն այդ վավերագրերի կարեւորությունն էլ ավելի է մեծանում հաշվի առնելով այն, որ դրանք գրված են անկողմնակալ գրչով եւ այնպիսի մարդկանց կողմից, որոնք հայերին եւ նրանց տնտեսական-հասարակական դայմաններին քաջածանոթ լինելով, խորապես թափանցել են հարցի էության մեջ:

Առաջին հատորը լույս էր տեսել 1994 թվին եւ իր մեջ էր բերում մահվան քարավանների վերջին հանգրվաններից գրված զեկույցները: Ներկա հատորը՝ «Գավառները», պարփակում է Տրապիզոնում, Սամսունում, Զմյուռնիայում, Մերսինում եւ այլուր հանգրվանած ամերիկացի հյուպատոսարանի կցորդների ու դեսպանատան ներկայացուցիչների զեկույցները: Երրորդ հատորը, որը նախատեսվում է հրատարակել գարնանը, ընդգրկելու է զեկույցներ իրադարձությունների գլխավոր «թատերաբեմից»:

Յուրաքանչյուր հատորի նախաբանում պատմաբան Արա Սարաֆյանը փաստաթղթերն իրենց ընդհանուր կոնտեքստում վերցնելով քննարկում է նրանցից յուրաքանչյուրի առանձին եւ բոլորի՝ հավաքական դերն ու նշանակությունը: Հ. Ծ.

Իտալիա

Գրեյս Փիրի ասիմետրիկ հագուստները

Հռոմում ներկայացված իր նոր գարնանային-ամառային հավաքածուի մեջ նորաձեւություն կերտողներից մեկը՝ Գրեյս Փիրը, շեշտը դնում է ասիմետ-

րիկ ձեւերի վրա, որոնք ընդգծում են մանեկենուհու նրբագեղ կազմվածքը: Նորաստեղծ հագուստին առանձնահատուկ հմայք են տալիս քողի առկայությունը եւ ուսակապերից մեկի բացակայությունը:

Համառոտ

Ռոստրոպովիչը բարեգործական մենահամերգ տվեց Պետերբուրգում

Փետրվարի 10-ին՝ Պուշկինի զոհվելու օրը, Սանկտ Պետերբուրգում բարեգործական միջոցառում տեղի ունեցավ Պուշկինյան տան կարիքների համար միջոցներ հավաքելու նպատակով: Միջոցառման նախաձեռնողը՝ Մստիսլավ Ռոստրոպովիչը, երկարատեւ ընդմիջումից հետո Սանկտ Պետերբուրգի ֆիլհարմոնիայի մեծ դահլիճում հանդես եկավ մենահամերգով: Իսկ երեկոյան քաղաքի բոլոր թատրոններում եւ համերգասրահներում տեղադրվեցին նվիրատվության արկղիկներ եւ այդ վեհ գործում հնարավորություն ունեցան իրենց ներդրումն անել նաեւ շարքային պետերբուրգցիները:

Տալլինում մեկնարկեց «Ուսանողական ջազ-95» փառատոնը

ՏԱԼԼԻՆՆ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐԲ-ԻՍԱ ՊՐԵՍ: Փետրվարի 10-ին այստեղ արդեն 11-րդ անգամ բացվեց «Ուսանողական ջազ» փառատոնը: Էստոնացիներից բացի, դրան մասնակցում են արտասահմանցի կատարողներ, մասնավորապես 22-ամյա հայտնի ջազային դաշնակահար Էսպեր Նորդենստրեմը (Դանիա): Նախագիծը ֆինանսավորում են Էստոնիայի մշակույթի ու կրթության նախարարությունը, ինչպես նաեւ տարբեր հովանավորներ:

Ռուսաստանի բողոքը ուսանողական ձեռնարկումների շեմին

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 10 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՍՆԱՐԲ-ԻՍԱ ՊՐԵՍ: Ուսանողներին բանակային ծառայության տարկետման իրավունքից զրկելը կհանգեցնի բողոքի երիտասարդական զանգվածային ձեռնարկումների, քաղաքում կայացած «Կլոր սեղանի» ժամանակ հայտարարեց Սանկտ Պետերբուրգի ուսանողական արհմիութենական կազմակերպությունների միության ներկայացուցիչ Սվետլանա Ժուկովան: Ելույթ ունենալով՝ Պետդումայի պատգամավոր Անատոլի Գոլովը նշեց, որ Ռուսաստանի զինվորական ղեկավարությունը խիստ շահագրգռված է բուհերի ուսանողների զորակոչով, քանի որ կարող է այդպիսով լրացուցիչ աշխատուժ ստանալ եւ փաստորեն անվերահսկելի ու անվճար կերպով այն տնօրինել: Հարցն այն է, թե ուսանողները կկարողանա՞ն բանակից հետո ուսումը շարունակել ինստիտուտներում:

Նորաձեւություն

Դիզայներ Լաուրա Բյաջոտտին Կրեմլում ցուցադրեց իր նոր հավաքածուն

Անցյալ կիրակի Կրեմլի դահլիճում ցուցադրվել է Իտալիայի դիզայներ Լաուրա Բյաջոտտիի նորաձեւ հագուստի հավաքածուն, տեղեկացնում է «Իզվեստիա» թերթը: Լաուրա Բյաջոտտին աշխարհում հայտնի է իբրեւ քիշմիրի թագուհի: Դիզայներուհին կողմնակից է բաց երանգների: Ճիշտ է, այս երանգներն այնքան էլ գործնական չեն ամենօրյա հանդերձանքում, սակայն անվիճելի է, որ կանանց մեծ մասն աննկարագրելիորեն լավ է զգում իրեն սպիտակի, մարմնագույնի, ավազագույնի, դեղձիի մեջ: Հենց այս գունաբաշխմամբ են ստեղծված Բյաջոտտիի զգեստները, կիսաշրջազգեստները, նուրբ տրիկոտաժե գործվածքով բարակ ուսակապերով սարաֆանները: Նորաձեւ հավաքածուի մեջ առանձնանում էին միֆի հագուստները՝ համադրված իտալական մակարոնի նման մուգ շագանակագույն եւ բաց սրճագույն ծոպերով:

Ի դեպ, ծոպերը Բյաջոտտիի այս հավաքածուի մեջ ծանրակշիռ տեղ են զբաղեցնում. ծոպերով են զարդարված եւ երեկոյան կրծքի, բիկինիի եւ թեւերի մասերում կիսաթափանցիկ շղարշներով համադրված երկարափեշ զգեստները, եւ «ֆանրի» ոճի կարճ շրջազգեստները, եւ հարսանեկան զգեստները: «Բյաջոտտի 95»-ը հիշարժան է հատկապես երեկոյան փայլող արդուզարդով եւ ամառային ամենօրյա հագուստի անխառն, վառ գույներով: Ձևայած տղամարդկանց նորույթները երանգավորման մեջ հիմնականում զուսպ են, սակայն Բյաջոտտին առավելինում է՝ եւ տղամարդու հումորի զգացմանը: Կարելի՞ է լուրջ տեսք ունենալ, երբ սպիտակ բաճկոնի ասաոր զարդարվում է նեղ կարմիր տրեխով կամ երբ տնային սեւ խալաթը կովբոյական ծոպեր ունի: Արտաքուստ ծիծաղելի են փողկապ, սպիտակ վերնաշապիկ, ողջակ, բաճկոն եւ վազքաշապի համար նախատեսվող տրիկոտաժե անդրավարտիքն ու կողքից ներքաններով կոշիկը:

Ա. Հ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **ՄԱՐԶԱԿԱՆ**

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի թեթեւ աթլետներին նվեր՝ 1500 դոլլար

«Ազգն» արդեն գրել է համախոհանական խաղերում Հայաստանի թեթեւ աթլետների հավաքականի ելույթների մասին: Նախօրեին խմբագրություն զանգեց ռուսմի-րակության ղեկավար, ՀՀ թեթեւ աթլետիկայի ֆեդերացիայի փոխնախագահ, հանրապետության թեթեւ աթլետիկայի մարզադպրոցի տնօրեն Սարգիս Խաչատրյանը եւ դյամնից ուրախ ճանրամասներ: Ինչպես արդեն հայտնի է, համահռանական խաղերի չեմպիոնի կոչումը նվաճեց եռացատկորդ Պարգեւ Գրիգորյանը, որը ցույց տվեց 15 մ 91 սմ արդյունք: Շիրակ Պողոսյանը եռացատկում 726 սմ արդյունքով գրավեց 2-րդ տեղը, հաղթողին զիջելով ընդամենը 3 սմ: Հայաստանի հավաքականը Իրան էր մեկնել 9 մարզիկներով: Հավաքականի կազմում էին եւս 2 եռացատկորդներ կապանցի Մերուժան Սարգսյանը եւ երիտասարդ Հարությունն Վարդանյանը (Արտաշատ): Ինչպես նշեց Ս. Խաչատրյանը, Հոլանդիայի «Լիգա-տեխ-Մոդե» զովազդային ընկերության տնօրեն, հայազգի Նապի Գելար 1500 դոլլար նվիրեց Հայաստանի թեթեւ աթլետիկայի հավաքականին:

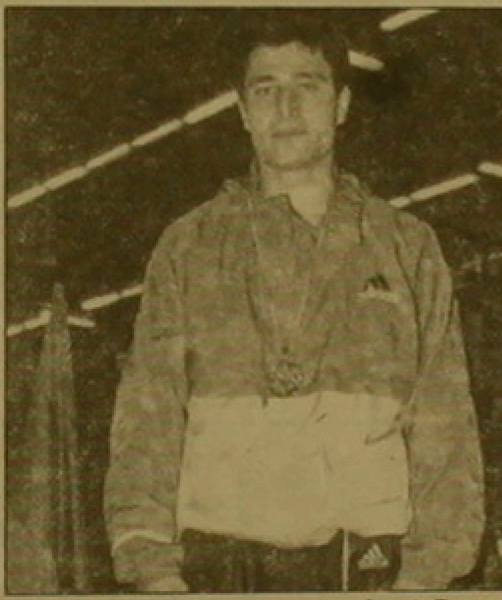

Շիրակ Պողոսյանը

Նախատեսվում է, որ աշխարհամասի ներքական առաջնությանը կմասնակցեն 4 մարզիկներ. եռացատկորդներ Ռոբերտ Էմմիյանը, Շիրակ Պողոսյանը, եռացատկորդներ Պարգեւ Գրիգորյանը եւ Արմեն Մարտիրոսյանը: Վերջինս ուսումնամարզական հավաք է անցկացնում Ռյազան քաղաքում: Երեկ Նովոչերկասկ մեկնեցին Շիրակ Պողոսյանն ու Պարգեւ Գրիգորյանը, մարզիչ Մանվել Մալոյանի հետ միասին: Նրանք նույնպես կանցկացնեն ուսումնամարզական հավաք: Ինչ վերաբերում է եվրոպայի ռեկորդակիր եւ նախկին չեմպիոն Ռոբերտ Էմմիյանին, ապա նա շարունակում է իր մարզումները Ֆրանսիայում: Հասկանալի է, որ միայն 1500 դոլլարով հնարավոր չէ մասնակցել այնպիսի մրցաշարի, ինչպիսին Եվրոպայի առաջնությունն է: Ինչպես նշեց Ս. Խաչատրյանը, մնացած գումարները կտրամադրեն հանրապետական արտոնյալությունը եւ թեթեւ աթլետիկայի ֆեդերացիան: Կանխիկ մարտի 9-13-ը Բարսելոնում կայանալիք Եվրոպայի ձմեռային առաջնությանը մասնակցելու համար:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Ալեքսանդր Գոմելսկին փառքի սրահում

Բասկետբոլի ռուսաստանցի հռչակավոր մարզիչ Ալեքսանդր Գոմելսկին, որի ղեկավարությամբ նախկին ԽՍՀՄ ազգամարդկանց հավաքականը դարձավ եվրոպայի, աշխարհի եւ օլիմպիական խաղերի չեմպիոն, եվրոպացի բասկետբոլային առաջին մարզիչն է, որի անունը գրանցվեց բասկետբոլային փառքի ամերիկյան դահլիճում: Նրա օգտին քվեարկել է բասկետբոլային հեղինակավոր հանձնաժողովը, որի կազմում էին բասկետբոլի մասին գրող ամերիկացի 10 հանրահայտ լրագրողներից եւ հռչակավոր 14 բասկետբոլիստներից ու մարզիչներից:

ԵՎՐՈՊԱ

Նորվեգիան նաեւ՝ ամառային մարզաձեւերի երկիր

ԳՐԻԳՈՐ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ, Վալանս, Ֆրանսիա

Լիլեհամմերում տեղի ունեցած ձմեռային օլիմպիական խաղերում ձեռք բերած մեծ նվաճումներն ապացուցեցին Նորվեգիայի մարզական բարձր կարգավիճակը: Սակայն այս երկիրն ամառային մարզաձեւերի տարբեր դասընթացների մրցումներում ձեռք բերած հաջողություններով հաստատում է, որ միայն ձմեռային մարզաձեւերի երկիր չէ: Եվրոպայի թեթեւ աթլետիկայի առաջնությունում Նորվեգիայի ներկայացուցիչները ոսկե մեդալակիրներ դարձան բարձրացատկում եւ 200 մ արագավազքում: Բայց ամենապայծառ փոխըը Տրինե Հատեստադի փայլուն հաղթանակն էր նիզակի նետման մրցումներում, որը ոտքի հանեց Նորվեգիայի 4 միլիոն բնակչությանը, որոնք բացականչում էին կեցցե Նորվեգիան: Տրինե Հատեստադը 1984 թ. Նորվեգիայի հանրապետական կրտսեր վիզամնիի կանանց առաջնության գլխավոր ռեկորդակիրն էր: Հետո նա տարվեց թեթեւ աթլետիկայով, բայց երբեք ոսկե մեդալ չէր շահել միջազգային մրցումներում: Հելսինկիում իր վերջին փորձի ժամանակ ցույց տալով 68 մ արդյունք, Տրինե Հատեստադը Նորվեգիային նվիրեց Եվրոպայի ոսկե մեդալը, որը դեռ է կախել իր 4 տարեկան դստեր ժամկետի կրծքից: 1989 թ. Բրյուսելում տեղի ունեցած Եվրոպայի գավաթի խաղարկությունում Տրինեն ոսկե մեդալ նվաճեց, բայց այդ մեդալը թեթեւ աթլետիկայի ղեկավարները նրանից հետ վերցրին արգելված դեղորայք գործածելու համար: Նա երկու տարով որակազրկվեց, բայց մինչեւ վերջ չընդունեց թեթեւ աթլետիկայի եվրոպական ֆեդերացիայի այս մեղադրանքը: Մինչեւ հիմա ճշմարտությունը բացահայտված չէ: Բոլոր դեպքերում Տրինեն Նորվեգիայի թեթեւ աթլետիկայի ֆեդերացիային դատի տվեց եւ շահեց 50 հազար դոլլար: «Այդ անենը ես վաղուց մոռացել եմ: Կարեւորն այն է, որ հիմա զգում եմ ինքնավստահություն», հայտարարում է Տրինե Հատեստադը: Ավելացնենք, որ 1992 թ. մի հոգեբույժ նշանել էր Տրինեին: Թեթեւաթլետների հաջողությունները ոգեւորում են հայրենակիցներին եւ դուրս մասնագետներին: Նորվեգիան արդեն 1996 թ. Ատլանտայում կայանալիք օլիմպիական խաղերում իր ուժը ցույց կտա նաեւ ոչ ձմեռային մարզաձեւերում:

ՏՐԻՆԵ ՀԱՏԵՍՏԱԴ (Նորվեգիա), 28 տարեկան, 172 սմ, քաշը՝ 65 կգ:

Նվաճումները.

Ռեկորդը՝ 71 մ 44 սմ (1991 թ.)

Օլիմպիական խաղեր. 1984 թ. 5-րդ տեղ, 1992 թ՝ 5-րդ տեղ

Աշխարհի առաջնություններ. 1991 թն 5-րդ տեղ, 1993 թն 1-ին տեղ

Եվրոպայի առաջնություններ. 1986 թն 9-րդ տեղ, 1994 թն՝ 1-ին տեղ

ԽՃԱՆԿԱՐ

«Միլանը» շահեց սուպերգավաթը

Իտալիայի «Միլան» թիմը դարձավ եվրոպական երկրների սուպերգավաթակիր: Այդ պատվավոր մրցանակը վիճարկում են աշխարհամասի չեմպիոնների չեմպիոնը եւ գավաթակիրների գավաթակիրը: Ինչպես հայտնի է՝ 1994 թ. եվրոպայի չեմպիոնների գավաթը նվաճել էր «Միլանը», որը Աթենքում տեղի ունեցած եզրափակիչ խաղում 4-0 հաշվով համոզիչ հաղթանակ տարավ այդ մրցաշարի գլխավոր ֆավորիտի՝ Իսպանիայի «Բարսելոնի» նկատմամբ, իսկ գավաթակիրների գավաթը բաժին էր հասել Անգլիայի «Արսենալ» թիմին, որը վճռական երկու հանդիպումներում առավելություն էր հասել Իտալիայի «Պարմա» թիմի նկատմամբ: «Միլանի» եւ «Արսենալի» միջեւ առաջին հանդիպումը տեղի ունեցավ Անգլիայում եւ ավարտվեց ոչ ոքի՝ 0-0: Միլանում անցկացված պատասխան խաղում դաշտի տերերը հաղթեցին 2-0 հաշվով եւ տիրացան պատվավոր ավարին: Հիշեցնենք, որ միջմայրցամաքային գավաթի խաղարկությունում «Միլանը» Տոկիոյում տեղի ունեցած վճռական խաղում զիջել էր լատինաամերիկյան երկրների չեմպիոնների գավաթակիր Արգենտինայի «Վելեզ Սարսֆիլդ» թիմին: «Միլանը» եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթի ընթացիկ խաղարկությունում շարունակում է պայքարը իր տիտղոսը պահպանելու համար եւ դուրս է եկել քառորդ եզրափակիչ:

Մասնակիցների կազմը ճշտվեց

Ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիան որոշեց ՈւԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության մասնակիցների թվաքանակը յուրաքանչյուր երկրից: Այդ հեղինակավոր մրցաշարում բոլորից շատ ներկայացուցիչներ կունենան ֆուտբոլային մեծ հեղինակություն ունեցող եվրոպական 4 երկրներ՝ Անգլիան, Իտալիան, Գերմանիան եւ Ֆրանսիան, որոնք 4-ական թիմ կներկայացնեն ՈւԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությանը: Ռուսաստանն էլ գնալով մեծ ճանաչում է ստանում եվրոպական ֆուտբոլային աշխարհում, որը ՈւԵՖԱ-ի գավաթի հերթական խաղարկությունում իրավունք ունի հայտավորել 3 թիմ: «Ազնիվ խաղի» մրցույթում այժմ ընկած Շվեյցարիան ներկայացնելու է 3 թիմ:

ՇԱԽՄԱՏ

Հավակնորդները խաղում են եւ հայտարարություններ անում

Հնդկաստանի Սանգի Նագար քաղաքում շարունակվող ՖԻԴԵ-ի հավակնորդների մրցախաղի երրորդ տուրում Գատա Կամսկին նոր հաղթանակ տարավ Վալերի Սալովի նկատմամբ եւ այժմ մենամարտը շահում է 2,5-0,5 հաշվով: Եզրափակիչ դուրս գալու համար ամերիկացին մնացած ութ հանդիպումներում պետք է վաստակի ընդամենը երեք միավոր: Մեկնաբանները կես լուրջ, կես կատակ նշում են, որ Կամսկին ձգտում է հնարավորին չափ արագ «հաշիվները մաքրել» Սալովի հետ, որպեսզի Անանդի դեմ պրոֆեսիոնալների գծով մարտի 8-ին սկսվելիք մրցախաղից առաջ հնարավորություն ունենա գոնե մի փոքր շունչ քաշել: Անատոլի Կարպով-Բորիս Գելֆանդ զույգում առայժմ բացահայտորեն տոն է տալիս Բելառուսի պատվիրակը: Առաջին երկու պարտիաներում նրա համար ծանր, զոհաբերություններից չխուսափող գրոհները հանդիպեցին Կարպովի համառ դիմադրությանը եւ ավարտվեցին խաղաղ արդյունքով: Բայց երրորդ հարվածը շատ դիպուկ ստացվեց եւ Գելֆանդն առաջ անցավ՝ 2-1: Սանգի Նագարում հավակնորդներն «իրականացրին սպառնալիքը» եւ հրապարակեցին պրոֆեսիոնալների հետ ՖԻԴԵ-ի միավորման փաստաթուղթը ճնշող հայտարարություն: Ճիշտ է, այն ստորագրել են երեք գրոսմայստերներ (Կարպով, Սալով, Կամսկի), որոնց հարաբերությունները Կասպարովի հետ միշտ լարված են եղել: Չորրորդը՝ Գելֆանդը, ինչպես հայտարարվեց Սանգի Նագարում, «տեխնիկական պատճառներով չի հասցրել ծանոթանալ հայտարարությանը»: «Կարպովականների» կարծիքով, անտրամաբանական է, որ 153 երկրների ֆեդերացիաներ ներկայացնող ՖԻԴԵ-ն միավորվում է պրոֆեսիոնալների ասոցիացիայի հետ, որը «երկու անդամ ունի՝ Կասպարով եւ Շորթ»: Բայց չէ՞ որ կարելի է ասել, որ նույնիսկ անտրամաբանական է, երբ այդ նույն 153 երկրները ներկայացնող կոնգրեսի որոշումը փորձում են կասկածի տակ առնել երեք կամ չորս գրոսմայստերներ: Ամեն դեպքում, կարելի է մեկ անգամ եւս արձանագրել, որ ՖԻԴԵ-ի եւ պրոֆեսիոնալների միավորման գործընթացը հեշտ չի լինի:

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Խաղացված է համաշխարհային օլիմպիադայում Եղիազարյան-Սմիթ (Հայաստան) (Նոր Զելանդիա)

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Չf3 Չf6 4. Չc3 dc 5. a4 Փf5 6. e3 e6 7. Փ:c4 Փb4 8. 0-0 0-0 9. h3 Չbd7 10. Չh4 Չb6 11. Փb3 Չbd5 12. Չ:f5 ef 13. Փd2 Փd6 14. Թf3 Թd7 15. a5 Նfe8 16. Չ:d5 Չ:d5 17. a6 b6 18. Նfc1 Նac8 19. g3 Չf6 20. Աg2 Չe4 21. Փe1 g6 22. Նc2 Չg5 23. Թd1 f4 24. Թg4 Թ:g4 25. hg fe 26. f4 Չe4 27. Աf3 h6 28. Փa4 Չd2+ 29. Փ:d2 ed 30. Ն:d2 b5 31. Փb3 c5 32. dc Փ:c5 33. Նd3 Փb6 34. Նad1 Նcd8 35. Փd5 Նc8 36. Ն1d2 Նc1 37. Նb3 Նc5 38. Փb7 Նd8 39. Ն:d8+ Փ:d8 40. Նd3 Փf6, 1:0

ՖՈՒՏԲՈԼ

ՈՒԵՖԱ-ի անդամ երկրների 1994 թ. անցկացրած հանդիպումները

Արդյունքները ներկայացվում են ըստ «Եվրոպա-96»-ի ընտրական փուլի խմբերի կազմերի:

5-րդ խումբ

ՆՈՐՎԵԳԻԱ

15.01	ԱՄՆ-Նորվեգիա	2-1
19.01	Կոստա Ռիկա-Նորվեգիա	0-0
9.03	Ուելս-Նորվեգիա	1-3
20.04	Նորվեգիա-Պորտուգալիա	0-0
22.05	Անգլիա-Նորվեգիա	0-0
1.06	Նորվեգիա-Դանիա	2-1
5.06	Շվեդիա-Նորվեգիա	2-0
19.06	(ԱԱ)Նորվեգիա-Մեքսիկա	1-0
23.06	(ԱԱ)Նորվեգիա-Իտալիա	0-1
28.06	(ԱԱ)Նորվեգիա-Իռլանդիա	0-0
7.09	(ԵԱ)Նորվեգիա-Բելառուս	1-0
12.10	(ԵԱ)Նորվեգիա-Հոլանդիա	1-1
16.11	(ԵԱ)Բելառուս-Նորվեգիա	0-4
14.12	(ԵԱ)Մալթա-Նորվեգիա	0-1

Ընդամենը	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
	14	6	5	3	14-8	17

ՀՈԼԱՆԴԻԱ

19.01	Թունիս-Հոլանդիա	2-2
23.03	Շոտլանդիա-Հոլանդիա	0-1
20.04	Հոլանդիա-Իռլանդիա	0-1
25.05	Հոլանդիա-Շոտլանդիա	3-1
1.06	Հոլանդիա-Հունգարիա	7-1
12.06	Կանադա-Հոլանդիա	0-3
20.06	(ԱԱ)Հոլանդիա-Ս. Արաբիա	2-1
25.06	(ԱԱ)Հոլանդիա-Բելգիա	0-1
29.06	(ԱԱ)Հոլանդիա-Մարոկկո	2-1
4.07	(ԱԱ)Հոլանդիա-Իռլանդիա	2-0
9.07	(ԱԱ)Հոլանդիա-Բրազիլիա	2-3
7.09	(ԵԱ)Լյուքսեմբ.-Հոլանդիա	0-4
12.10	(ԵԱ)Նորվեգիա-Հոլանդիա	1-1
16.11	(ԵԱ)Հոլանդիա-Չեխիա	0-0
14.12	(ԵԱ)Հոլանդիա-Լյուքսեմբ.	5-0

Ընդամենը	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
	15	9	3	3	34-12	21

ՉԵԽԻԱ

23.02	Թուրքիա-Չեխիա	1-4
20.04	Շվեյցարիա-Չեխիա	3-0
25.05	Չեխիա-Լիտվա	5-3
5.06	Իռլանդիա-Չեխիա	1-3
17.08	Ֆրանսիա-Չեխիա	2-2
6.09	(ԵԱ)Չեխիա-Մալթա	6-1
12.10	(ԵԱ)Մալթա-Չեխիա	0-0
16.11	(ԵԱ)Հոլանդիա-Չեխիա	0-0

Ընդամենը	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
	8	4	3	1	20-11	11

ԲԵԼԱՌՈՒՍ

25.05	Ուկրաինա-Բելառուս	3-1
17.08	Լեհաստան-Բելառուս	1-1
7.09	(ԵԱ)Նորվեգիա-Բելառուս	1-0
12.10	(ԵԱ)Բելառուս-Լյուքսեմբ.	2-0
16.11	(ԵԱ)Բելառուս-Նորվեգիա	0-4

Ընդամենը	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
	5	1	1	3	4-9	3

ՄԱԼԹԱ

8.02	Մալթա-Թունիս	1-1
10.02	Մալթա-Վրաստան	0-1
12.02	Մալթա-Սլովենիա	0-1
16.02	Մալթա-Բելգիա	1-0
30.03	Մալթա-Սլովակիա	1-2
19.04	Մալթա-Ադրբեջան	5-0
3.06	Լատվիա-Մալթա	2-0
16.07	Հայաստան-Մալթա	1-0
19.07	Վրաստան-Մալթա	1-1
17.08	Սլովակիա-Մալթա	1-1
6.09	(ԵԱ)Չեխիա-Մալթա	6-1
12.10	(ԵԱ)Մալթա-Չեխիա	0-0
14.12	(ԵԱ)Մալթա-Նորվեգիա	0-1

Ընդամենը	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
	13	2	3	8	10-21	7

ԼՅՈՒՔՍԵՄԲՈՒՐԳ

23.03	Լյուքսեմբուրգ-Մարոկկո	1-2
7.09	(ԵԱ)Լյուքսեմբ.-Հոլանդիա	0-4
12.10	(ԵԱ)Բելառուս-Լյուքսեմբ.	2-0
14.12	(ԵԱ)Հոլանդիա-Լյուքսեմբ.	5-0

Ընդամենը	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
	4	0	0	4	1-13	0

Ծանոթություն

ԱԱ - Աշխարհի առաջնության խաղեր

ԵԱ - Եվրոպայի առաջնության խաղեր

Ռուբրիկը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Հայ դիվանագետների հակասական հայտարարությունները ցփոթ են ստեղծում

Ինչպես հաղորդում է Ֆրանսպրեսը և ինչպես նախապես տեղեկացրել էր «Ազգը», Լիբանանում Հայաստանի հանձնակատար Երվանդ Մելքոնյանը 6 շաբաթ տևած բացակայությունից հետո վերադարձել է Բեյրութ, իր պաշտոնին: Սակայն ժամանելուց հետո տեղի դեսպանական լրատվական գործակալությանը արած նրա հայտարարությունները, ինչպես վկայում է Ֆրանսպրեսը, ոչ միայն չեն փարատել դեկտեմբերի 25-ին նրա անակնկալ Երևան վերադարձի ստեղծած «խորհրդավոր» տպավորությունը, այլև ցփոթ են ստեղծել, քանի որ այդ հայտարարությունները հակասում են հարևան Դամասկոսում իր պաշտոնակցի նախապես արած հայտարարություններին: Վերջինս Սիրիայում ՀՀ հանձնակատար Դավիթ Հովհաննիսյանն է, լիբանանյան «Լը Ռիվյու դյու Լիբան» ֆրանսալեզու շաբաթաթերթում հայտարարել էր, թե Բեյրութից Երվանդ Մելքոնյանի անակնկալ հեռացման պատճառը «նրա կյանքի սպառնալիքի տակ դրված նախազգուշացումներն էին», առանց ճշտելու ո՞ր կողմից: Մինչդեռ Լիբանանում ՀՀ հանձնակատարի հայտարարածի համաձայն, «իր կյանքի դեմ սպառնալիքների մասին եղած տեղեկությունները անհիմն են» և թե ինքը Հայաստան էր վերադարձել աշխատանքների, որի ընթացքում հիվանդանալու պատճառով ստիպված էր երկարաձգել իր կեցությունը Երևանում: Նրա ասելով, «ՀՀ նախագահի դեկտեմբերի 28-ի հրամանագիրը (ՀՅԴ-ի կասեցմանը վերաբերող) ներքին հարց է, վերաբերում է Հայաստանի ներքին կացությանը և որևէ առնչություն չունի դրսում գտնվող Դաշնակցության որևէ խմբավորման հետ»:

Մեր ձեռքի տակ է գտնվում Դամասկոսում ՀՀ հանձնակատար Դ. Հովհաննիսյանի վերոհիշյալ հարցազրույցը, որտեղ Սոֆիա Նիկոլյանի հարցերին: Նա պատասխանում է, թե ՀՅԴ-ի առկախումը անհրաժեշտ միջոցառում էր, թե Հայաստանի իշխանությունները ապացույցներ ունեն, որ «Դրո» կառույցը մաս էր կազմում դավաճանության, իսկ վերջինս յուրացնում էր Ղարաբաղի համար հանգանակված գումարները, և այլն: «Լը Ռիվյու դյու Լիբանի» հունվարի 21-28 թվակիր համարում լույս տեսած այդ հարցազրույցում, որն լույս Ֆրանսպրեսի տարածվել է նաև տեղի արաբական մամուլում, Դ. Հովհաննիսյանը հայտարարում է, թե անհանգստանալով Ե. Մելքոնյանի դեմ եղած սպառնալիքներից, Հայաստանի կառավարությունը նրան հետ էր կանչել:

Տեղին է հարց տալ՝ ՀՀ ԱԳՆ-ն զբաղվո՞ւմ է իր ներկայացուցիչների միջև կոորդինացիայի հարցերով:

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Ռուլանդ Ծառուկյանը վերջապես ազատ արձակվեց

Հայտնի է դարձել, որ Հայաստանի Հանրապետության ԱԱՊՎ ճնշական մեկուսարանից խափանման միջոցի փոփոխման հետևանքով ազատ է արձակվել «Մարզաշխարհ» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր Ռուլանդ Ծառուկյանը, որը ձերբակալվել էր ՀՅԴ կուսակցության այլ անդամների հետ միասին Հայաստանի նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի այդ կուսակցության գործունեությունը ժամանակավորապես դադարեցնելու վերաբերյալ անցյալ տարվա դեկտեմբերի 28-ի հայտնի հրամանագրից հետո: Ռուլանդ Ծառուկյանին մեղադրվում է Հայաստանի Երևան օրենսգրքի «Հանցագործության մասին չհայտնելու» 206 հոդվածը: Ռուլանդ Ծառուկյանին դատախազում էին ազատ արձակել Հայաստանի հասարակական և իրավապաշտպան բազմաթիվ կազմակերպություններ, որոնք դա ժամանակավորապես պատճառաբանում էին նրա առողջական վիճակի վատացմամբ:

Ըստ դատախազության Ռուբեն Ռ[illegible], Ծառուկյանի նկատմամբ կիրառված խափանման միջոցը փոխարինվել է իր ստորագրությամբ ամրագրված բնակավայրից չհեռանալու պարտավորությամբ: ՆՏ

Դաշինքի ներսում հակասությունները կարվեն մինչև ընտրությունները

«Նման բլոկներին ես չեմ հավատում», Նախընտրական բլոկի և Ազգային համաձայնության դաշինքի (ԱՀԴ) վերաբերյալ «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցի հետ զրույցում հայտարարել է Ազգային ժողովրդական կուսակցության (ԱԺԿ) նախագահ, ՀՀ ԳԽ բնության պահպանության և բնական պաշարների հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Սամվել Շահինյանը: Ս. Շահինյանը գտնում է, որ կուսակցություններին Նախընտրական բլոկի մեջ միավորել է «իշխանության մեջ տեղ չկորցնելու և խորհրդարանական աթոռից բան բռնելու մտադրությունը»: Ըստ նրա, այսօր վա ՀՀՇ-ն հայոց համազգային շարժման գաղափարի հետ որևէ առնչություն չունի, և երբ Լ. Տեր-Պետրոսյանը, Բ. Արարքցյանը և ևս 2-3 կարկառուն դեմքեր՝ հայտարարեն ՀՀՇ-ից իրենց դուրս գալու մասին, այդ կուսակցությունը երեք ամիս էլ չի դիմանա և կանհետանա խաղաղական ասպարեզից: Ս. Շահինյանի գնահատականով, Նախընտրական բլոկում հավաքվել են մարդիկ, որոնք ընդունակ չեն անձնազոհության: Ինչ վերաբերում է ԱՀԴ-ին, ապա ԱԺԿ ղեկավարը նույնպես չի թաքցնում իր զարմանքը. «Ի՞նչ գործ կարող են միմյանց հետ ունենալ ՀՅԴ-ն ու կոմունիստները (նկատի ունի Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցությունը «ՆՏ»), կամ ի՞նչ ընդհանուր գաղափարախոսություն կարող են ունենալ ԱԺՄ-ի տղաները, որոնք իրենց խաղաղական վարքագծով և կեցվածքով հարգանք են ներշնչում, ասենք, ԱՄԻԲ-ի հետ»: Ս. Շահինյանի կարծիքով, Դաշինքի ներսում հակասությունները կարվեն նախքան ընտրությունները, իսկ երբ ԱՀԴ-ն նույնիսկ չդառնալի, ապա «իշխանության գալուց հետո «տուրուդմփոցը» Դաշինքի ներսում կընդունի սարսափելի չափեր»: ՆՏ

«Հայէներգո». Թաղամասային հոսանքազրկումից դեպի անհատական

«Հայէներգո» տեսական կոնցեռնի նախագահ Մելս Հակոբյանը «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հաղորդել է, որ բնակչության պարտքերի հետ կապված «հարկադրական» անջատումների արդյունքում 30-40 տոկոսով մար վեցին բնակչության պարտքերը (բացի Երևանից, որի հետ նման հարցերը լուծվում են ոչ «Հայէներգոյի» մակարդակով): Ըստ Մ. Հակոբյանի, այդ հարցում այլ են ընկել Սիսիանի և Գուգարքի շրջանները, Գորիսը, Կապանը, Էջմիածինը և այլն, որոնք վճարել են իրենց պարտքերի 80-90 տոկոսը: Ցածր մուծումներ են գրանցվել Սիսիանում, Տաշրում և այլն (8-9 տոկոս): Նա ավելացրեց նաև, որ այսուհետև պարտքերը չմարելու դեպքում կանջատվեն ոչ թե քաղաքների, այլ առանձին բնակարանների լույսերը, իսկ անջատումից հետո միացողները կենթարկվեն իրավական պատասխանատվության: Պարոն Հակոբյանը նշեց նաև, որ բոլոր այն հիմնարկ-ձեռնարկությունները, որոնք չեն վճարի իրենց պարտքերը, նույնպես «կոպտվեն»: «Նաիրիտի, լամպերի գործարանի եւ ջրմուղ-կոյուղու հետ մենք կգնանք համոզելու սկզբունքով՝ հաշվի առնելով դրանց սոցիալական առանձնահատկությունները, իսկ բոլոր մյուս գործարանների համար միակ պատժամիջոցը կմնա հոսանքազրկումը», ասաց նա:

ԹՈՒՐՔԻԱ

Մեհմեդ Բիրանդ. «Բաց չթողնենք Հայաստանի հետ մերձեցման առիթը»

Թուրքական մամուլը շարունակում է արծարծել Հայաստանի հետ մերձեցման ուղիներ գտնելու հարցերը: Այդ մերձեցման համար հետամտողներից հայտնի մեկնաբան Մեհմեդ Ալի Բիրանդը «Սաբահ» օրաթերթի հունվարի 25-ի համարում Հայաստանի Հանրապետության ղեկավար Լևոն Տեր-Պետրոսյանի վերաբերյալ իր տեսակետի արտահայտման միջոցով կրկին անդրադառնում է հայ-թուրքական հարաբերություններին:

«Նա մի ղեկավար է, որ գիտակցում է Թուրքիայի կարևորությունն ու կշիռը, և առանց շատ հեռուն գնալու, ուզում է Անկարայի հետ երկխոսության ուղիներ գտնել», գրում է մեկնաբանը: «Երբ Թուրքիան այսօր Լևոն Տեր-Պետրոսյանին մերձեցման որևէ ազդանշան չհաղորդի, մենք մի օր գուցե զղջանք դրա համար», ավելացնում է նա:

ՀԲԸՄ Փարիզի տեղեկատու

ԿՈԲՐԱ

«Կոբրա» ընկերությունն առաջարկում է միայն փոխանցումային վճարմամբ լավագույն որակի բենզին:

Արտադրանքի ինքնարժեքը, ներառյալ ԱԱՀ-ն և տեղափոխման ծախսերը, շուկայականից ցածր է 16 տոկոսով:

Ընկերությունը ապրանքը մատակարարում է իր փոխադրամիջոցներով հետևյալ պայմաններով.

- անմիջապես վճարում կատարելով 5000 լ. մինիմալ խմբաքանակի դեպքում՝ ստանալ նույն օրը:
- 5000 լ.-ից ՝ նախանչարկի դեպքում՝ 2 օրվա ընթացքում:

Արտադրանքի տեխնիկական որակը գնորդը կարող է ստուգել մինչև ստանալը:

Ընկերությունն առաջարկում է նաև դիզելային վառելանյութ, նավթ և այլ ապրանքներ:

Հասցեն՝ Բաղրամյան 30,
Հեռախոսներ 22.81.86, 22.02.74:

ՎԵՐՏԵՔՍ

Դ·Ե·Ղ·Ի·Ն Է·Ջ·Ե·Ր
և
Բ·Ի·Զ·Ն·Ե·Ս·Ի Ս·Պ·Ի·Տ·Ա·Կ Է·Ջ·Ե·Ր

ՄԱՍՈՒԼԻ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՀԻՄՆԱՐԿ-ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԵՎ
ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԱՐԴԿԱՆՑ
ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է
«ՎԵՐՏԵՔՍ. ԴԵՂԻՆ ԷՋԵՐ
ԵՎ ԲԻԶՆԵՍԻ ՍՊԻՏԱԿ ԷՋԵՐ»
ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔԸ: ԱՅՆ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ԲՈԼՈՐ ԿՐՊԱԿՆԵՐՈՒՄ:

VERTEX
Y·E·L·L·O·W P·A·G·E·S
&
B·U·S·I·N·E·S·S W·H·I·T·E P·A·G·E·S

ԲՐԱԲԻՈՆ ՖԼՈՐԱ ՍԵՐՎԻՍ

«ԲՐԱԲԻՈՆ ՖԼՈՐԱ ՍԵՐՎԻՍ»
ՖԻՐՄԱՆ ՄԱՅԻՍԻ 1-ԻՆ
ՕՊԵՐԱՅԻ ԵՎ ԲԱԼԵՏԻ ԹԱՏՐՈՆԻ
ՄԵԾ ԴԱՀԼԻՃՈՒՄ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ Է
«ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԾԱՂԻԿՆԵՐ»
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑՈՒՅԹ-ՓԱՌԱՏՈՆ,
ՈՐԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ԵՆ ՀՐԱՎԻՐՎԵԼ
ՆԱԵՎ ԻՍՐԱՅԵԼԻ, ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ,
ՍԵՐԲԻԱՅԻ, ԽՈՐՎԱԹԻԱՅԻ, ԱԲԽԱԶԻԱՅԻ,
ՎՐԱՍՏԱՆԻ, ՉԵՉՆԻԱՅԻ, ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ,
ԱԴՐԲԵՋԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐԸ:
ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՀԱՆՐԱՃԱՆԱՉ
ԳՈՐԾԻՉՆԵՐԻ ԵԼՈՒՅԹՆԵՐԻՆ ԵՎ
ԾԱՂԿԱՀԱՐԴԱՐՆԵՐԻ ՅՈՒՐԱՀԱՏՈՒԿ
ՄՐՑՈՒՅԹԻՆ ԿՀԱՋՈՐԴԻ ԾԱՂԿԱՅԻՆ
ԷԿԶՈՏԻԿ ԴԻՄԱԿԱՀԱՆԴԵՍԸ:
ԾԱՂԿԱՐՎԵՍՏԻ ՏՈՆԸ ԿՎԵՐԱԾՎԻ
ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՆՇԱԿԱՆ
ՀԱՂԹԱՀԱՆԴԵՍԻ:

BRABION FLORA SERVICE
STYLE

«Նոյեմբերյան» հրատարակչության տպարան. Երևան 23, Աբովյան փող. 2   Գրանցման թիվ 65.   Դասիչ 69149.   Պատվեր 1973   Տպաքանակ 7000   Ստորագրված է տպագրության 10.02.1995   Գինը 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@